

VII. Kerületi Madách Imre Gimnázium
Pedagógiai Program
(2025)

“S csak lelkesülés szült mindig nagyot.”

(Madách Imre: Mózes. I. felv. Változás)

TARTALOM

BEVEZETŐ ÉS INTÉZMÉNYI ADATOK	4
1.1 Az intézményi adatok.....	4
1.2 Az iskola alapító okirata.....	4
A MADÁCH IMRE GIMNÁZIUM NEVELÉSI PROGRAMJA	5
2. 1. Gimnáziumunkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	5
2. 1. 1. Hagyományaink és pedagógiai alapelveink; Iskolánk küldetésnyilatkozata	5
2. 1. 2. A személyiségfejlesztés programja	7
2. 1. 3. Kompetenciafejlesztés.....	9
2. 1. 4. Egységes alapokra épülő differenciálás	11
A) A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok.....	12
B) A tehetség és képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	13
C) Pályaorientációs tevékenységek	14
2. 1. 5. A közösségfejlesztés.....	14
A Madách Imre Gimnázium hagyományos közösségi programjai (időrendben)	16
2. 1. 6. A közösségi szolgálat	17
2. 1. 7. Alkalmazott pedagógiai eljárások	19
2. 2. Gimnáziumunk egészség-, környezet- és fogyasztóvédelmi programja	19
2. 2. 1. Diákjaink szociális helyzete és a szociális hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség biztosítása	19
2. 2. 2. Iskolánk egészségnevelési és mentálhigiénés programja	20
2. 2. 3. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának terve	21
2. 2. 4. A mindennapos testmozgás megvalósítása és tanulóink fizikai és motorikus képességek felmérése	22
2. 2. 5. Környezeti nevelési program	24
2. 2. 6. Fogyasztóvédelmi oktatás gimnáziumunkban a NAT által megfogalmazott alapelvek alapján	26
2. 3. Az iskolai munka feltételei és színterei	29
2. 3. 1. A tárgyi feltételek.....	29
2. 3. 2. A személyi feltételek	30
2. 3. 3. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	31
2. 3. 4. Az osztályfőnöki munka tartalmai és feladatai	33
2. 3. 5. Az iskolai struktúra	36
2. 3. 6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	37
2. 3. 7. A csoportok és az emelt szintű képzés választásával kapcsolatos szabályok	37
2. 4. A gimnáziumunkban folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési és értékelési rendszere.....	38
2. 4. 1. A felvételi eljárás és a szóbeli felvételi vizsga követelményei	38
2. 4. 2. Az átvételi eljárás (vizsgák)	39
2. 4. 3. A tanulmányok alatti vizsgák	40
2. 4. 4. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja	44
2. 4. 5. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése.....	50
2. 5. Az iskola kapcsolatai.....	52
2. 5. 1. A partnerközpontú működéshez szükséges szervezeti kultúra	52
2. 5. 2. A pedagógiai program megvalósításának mérése, ellenőrzése	52
2. 5. 3. Külső szervezetekkel való kapcsolattartás	53
2. 5. 4. A szülőkkel való együttműködés	53

2. 5. 5. A diákközösség	54
A MADÁCH IMRE GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE	55
3. 1. A helyi tanterv összeállításának szempontjai	55
3. 1. 1. Az idegen nyelvek oktatása	55
3. 1. 2. Az emelt szintű képzés	56
3. 1. 3. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása	56
3. 1. 4. A művészeti tantárgyak oktatása	57
3. 1. 5. A természettudomány tantárgy oktatása	58
3. 3. Tantervek.....	60
ZÁRÓ DOKUMENTUM.....	61

BEVEZETŐ ÉS INTÉZMÉNYI ADATOK

A Madách Imre Gimnáziumban folyó nevelő és oktató munka alapja a Pedagógiai Program, amely tartalmazza az iskola pedagógiai stratégiai tervét, meghatározza az intézményben folyó munka rendszerét: céljait, feladatait és tevékenységeit, törvényi előírásoknak megfelelően a Nevelési Programból és a Helyi Tantervből áll. Ez az iskola szakmai önmeghatározásának alapidokumentuma, egyben szakmai autonómiájának biztosítója is. Szövegét és egyéb tartalmait a folyamatosan változóban lévő társadalmi folyamatoknak és az iskola belső fejlődési pályájának, igényeinek megfelelően rendszeresen aktualizálja a gimnázium tanáraiból álló pedagógiai műhely. A jelenlegi változat főbb jogszabályi hivatkozásai a 2011. évi CXCV. törvény, a 20/2012 (VIII. 31.) Emmi-rendelet, a 110/2012 (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, a 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról, valamint ennek végrehajtási rendelete, a 401/2023 (VIII. 30.) Kormányrendelet. A Pedagógiai Programban foglaltakat az iskola minden tagjára, a teljes közösségre nézve kötelező érvényűnek tekintjük.

1.1 Az intézményi adatok

Az intézmény neve: **VII. Kerületi Madách Imre Gimnázium** (OM - azonosító: 035233)

Székhelye: 1073 Budapest, Barcsay utca 5.

Az iskola logója:

Fenntartója és működtető szerve: Belső-Pesti Tankerületi Központ

(1071 Budapest, Damjanich utca 6.)

Évfolyamok száma: 4 (9-12.) évfolyam,

5 (9.ny-12.) évfolyam nyelvi előkészítő osztállyal.

1.2 Az iskola alapító okirata

Az iskola működésének törvényi feltétele az alapító okirat, melynek legutóbbi változatát a Belső-Pesti Tankerületi Központ (dr. Tolnai Marianna) adott ki 2019. szeptember 5-én.

A MADÁCH IMRE GIMNÁZIUM NEVELÉSI PROGRAMJA

2. 1. Gimnáziumunkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

2. 1. 1. *Hagyományaink és pedagógiai alapelveink; Iskolánk küldetésnyilatkozata*

A Madách Imre Gimnáziumot – Budapest első állami gimnáziumaként – 1881-ben alapították, VII. ker. Magyar Állami Főgymnásium elnevezéssel. Mai működésünk egyik alapelve a 145 éves múlt követésre méltó hagyományának tisztelete, ápolása. Gimnáziumunk szellemiségét az alapítók fokozatosan alakították ki. „Elismerés és dicséret, szeretettel párosult szigor, felekezeti türelem, újat kereső oktatómunka” jellemezte az intézményt, s ezt az indulás éveiben kialakított szellemiséget máig követendő hagyománynak tartjuk. Gimnáziumunk politikailag és vallásfelekezetiileg semleges intézmény, amely az értékek európai szemléletének nyitottságát tekinti alapelvnek. Pedagógiai és oktatási tevékenységünkben a tájékoztatás és az ismeretek közlése tárgyilagos és többoldalú módon történik. Célunk a diákközpontú iskola, a humánus, alkotásra ösztönző légkör, a befogadó közösség biztosítása. Lehetőséget biztosítunk mozgássérült tanulók együtt-nevelésére. Az egymásra való odafigyelés, a korrekt emberi kapcsolatok kialakítása és a méltányosság mindmáig alapelvünk. „Irányadó elvünk: bölcs mérséklet, mely nem büntet, hanem javít, pontos és személyes felügyelet, mely elhárítja a bajt.” – fogalmazta meg Szilasi Móric tanár a múlt század végén. „A bíráló igazságossága mellett egy csepp méltányosság is helyén való, sőt éppen akkor vagyunk egészen igazságosak, ha méltányosak is vagyunk...” (1895)

A Madách Imre Gimnázium nevet 1921-ben vette fel iskolánk, hogy „az ifjúság nagyjainak emlékéből erőt és buzdítást merítsen”. A névválasztást az akkori tantestület a következőkkel indokolta: „A jónak és rossznak örök küzdelmében a jó, mint az ember alaptermészetében rejlő, végre is legyőzhetetlen; és hogy nem a rideg materiális tényezők, hanem az eleven hit, a lélekfrissítő, a nemes illúziók harmonikus egysége adják meg az embernek a való értékét”.

Iskolánkra alapvetően jellemző, hogy nevelési követelményeit és szervezeti módját illetően hagyományos. Valljuk, hogy a XXI. században is meg kell őriznünk, és követnünk kell általános örök emberi értékeket, ezért a nevelés és az oktatás harmonikus összhangjára törekszünk. Következetesek vagyunk nevelési elveink érvényesítésében, türelmesek és segítőkészek az oktatás folyamatában. Alapelvünk, hogy ne a tanulás uralkodjon a tanulón,

hanem a tanuló uralja a tanulást. Célunk az értelmiségi életforma és hivatás betöltésére való felkészítés és a felsőfokú tanulmányok megalapozása, azért, hogy tanulóink szabad felnőttekké, autonóm személyiségekké váljanak.

Mindennek eléréséhez szükséges, hogy minden diákban kialakuljon:

- az önálló véleményalkotás és állásfoglalás képessége (a problémamegoldó és a kreatív gondolkodás, valamint a logikai áttekintőképesség fejlesztésével, valamint az eltérő álláspontok összevetésének képességének kialakításával [forrásfeldolgozás]),
- a folyamatos önművelés és önképzés iránti igény; a tanulni kívánt tantárgyak megválasztásának képessége a lehetőségeken belül,
- a jó kommunikációs képesség (különös tekintettel a tiszta, szép magyar beszéd használatára, két idegen nyelv társalgási szintű és a felhasználói szintű informatikai ismeretek elsajátítására),
- az egyén és a közösség harmonikus kapcsolatának megteremtésére való képesség,
- a humánus, segítőkész magatartás (az érzékenység képességének fejlesztésével),
- a helyes önértékelés, önismeret, önfegyelem,
- a szabadság lehetőségeinek és korlátainak ismerete,
- a felelősség tudata saját és mások testi és lelki egészségéért, valamint társadalmi és természeti környezetéért (az egészséges és környezettudatos életmód iránti igény formálásával),
- az egészséges nemzeti és európai identitástudat megszilárdítása; a nemzeti kultúra és anyanyelvünk ápolása, a kisebbségben élő magyarsággal való közösségvállalás,
- az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása; érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt,
- nyitottság és tolerancia a különböző kultúrák, vallások, szokások, életmódok iránt; a diszkrimináció minden formájának elvetése.

Nevelő és oktató munkánkat akkor tekintjük sikeresnek, ha

- diákjaink ismerik a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat; határozott elképzeléssel bírnak saját közelebbi és távolabbi jövőjükéről, sorsukról.
- végzős diákjainak minden tantárgyból megfelelnek a középfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek, és a végzés évében 90% felett felvételt nyernek magyar vagy külföldi felsőoktatási intézménybe.

- legalább egy idegen nyelvből közép- vagy felsőfokú nyelvvizsgát szereznek.

Iskolánk büszke jó beiskolázására, jó tanulmányi helyzetére, nevelőtestületének felkészültségére és teljesítményre ösztönző iskolai légkörére. Ennek is köszönhető, hogy a közel 1100 középiskola ranglistáján a „100 legjobb magyar középiskola” között az utóbbi években országosan a 10. hely környékén végeztünk.

2. 1. 2. A személyiségfejlesztés programja

Kiemelten figyelemmel kísérjük a diákok személyiségének alakulását és érvényesítjük azt az elvet, hogy minden tanuló egyéniségét, tehetségét sokoldalúan kibontakoztathassa. Támogatnunk kell tehetségük megnyilvánulási formáit akkor is, ha az nem az általunk preferált területen van.

Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást és készségeket, gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Keressük azokat a módszereket, lehetőséget és színtereket, amelyek alkalmat adnak a tanulók képességeinek felfedezésére (és felfedeztetésére) majd alakítására.

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a pedagógus közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra. Ennek eszközei sokrétűek:

- Fontos, hogy a pedagógus kialakítsa és gyakoroltassa a következő viselkedésformákat:
 - odafigyelés másokra – a másik meghallgatása az „ítéletmentes légkör” biztosításával;
 - az agresszív viselkedésformák tudatos kerülése;
 - az együttműködés és a konstruktív konfliktuskezelés a csoportban;
 - asszertív magatartás (önérvényesítés – mások igényeinek figyelembevételével és tiszteletben tartásával).
- Kiemelkedően fontos az osztályfőnök szerepe, aki mindenkiel személyesen beszélget az emelt szintű csoportok kiválasztása előtt 10. évfolyamon, a pályaválasztás előtt 12. évfolyamon, illetve akkor, amikor a diák személyiségfejlődése azt igényli. (A szülőket is bevonva, – igény szerint – az iskolapszichológus segítségét kérve.)
- A tanórákon is ösztönözzük az önálló véleménynyilvánítást (önálló és csoportos munkában történő információfeldolgozással, feladatmegoldással).

- Differenciált fejlesztéssel segítjük az egyéni előrehaladást. Követelményrendszerünknek és a hozzá kapcsolódó értékelési rendszernek motiválnia kell a diákokat az önfejlesztésre. Éppen ezért fontos, hogy az értékelés ne rombolja a diákok önbecsülését, és személyre szóló legyen.
- A 9. ny évfolyamon kötelezően, a 9-10. évfolyamon szabadon választható tehetséggondozó foglalkozási csoportjaink differenciáltan személyiségfejlesztők.
- A hagyományos tantárgyak oktatásának korszerűsítésével (például a bontott csoportos – kísérletező – fizika, kémia és biológiaórák a 9-10. évfolyamon; a digitális kultúra beépülése a tanulás-tanítás folyamatába; bontott csoportos elemző, kommunikációs és drámaórák a 9. ny és a 9. évfolyamon magyarból; az alkotóműhely-jelleget lehetővé tevő mozgóképkultúra és médiaismeret csoportbontása a 12. évfolyamon). A személyiségfejlesztést új tantárgyak segítségével is elősegítjük. Ilyen az önismeretet is fejlesztő „tanulás tanítása” (a novemberi projekt-héten) és a művészetek tantárgy választható tantárgyak keretében történő oktatása a 11. évfolyamon. A személyiségfejlesztés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tanulóink tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között. A 12. évfolyamon a bontott csoportos állampolgári ismeretek, a 9-12. évfolyam mindennapok matematikája és az osztályfőnöki órák elősegítik, hogy diákjaink képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.
- A nem hagyományos tanórai formában szervezett foglalkozások (erdei iskola, tantárgyi és tantárgyközi integrációs projektek, valamint a tanulmányi kirándulások és nyári táborok) a személyiségfejlesztés fő színterei.

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül. Ezek jobban érvényesülnek a tanórán kívüli programokban:

- Biztosítjuk a sportlehetőségeket és bővítjük a választható sportágakat. Rendszeresen a házi bajnokságok, de a kerületi és budapesti versenyeken való részvételünk is. Támogatjuk tanulóink versenysportolói karrierjét.
- Művészeti szakköreinkkel módot adunk a zenei és képzőművészeti tehetségek megmutatására. A hagyományos „Thália” színjátszó csoportunk mellett az idegen nyelvű színjátszást is támogatjuk; valamint diákjaink számára színházi és dráma, tánc valamint film és média csoportokat működtetünk. Rendszeresen szervezünk „Ki mit tud?”-ot is.

Diákjaink tehetsége megmutatkozik a minden tanévben megszervezett osztályszínpadok fesztiválján és a kamarakórusok versenyén, a versmondó és retorikai versenyeken.

- A diákönkormányzatban megismerhetik a demokratikus közösség működési elveit és formáit. Gyakorlatban is felkészülhetnek a felelős felnőtt életre.
- A nyári táborok és a külföldi cserekapcsolatok is a személyiségfejlesztést szolgálják.

Fontosnak tartjuk tehát a színes, sokoldalú közösségi élet megteremtését, melynek keretében az intellektuális képességek fejlesztésén túl alkalom nyílik az önismereti, az erkölcsi és az érzelmi tulajdonságok formálására is.

Iskolánk úgy kíván megfelelni a változó társadalmi igényeknek, hogy közben a hagyományos humanista értékeket közvetíti. A ma világa az egyéni teljesítményt értékeli, így az individuális képességek kibontakozása nem szorulhat háttérbe; ugyanakkor egyre inkább társadalmi elvárás a tolerancia, az együttműködésre való képesség. Az individuális és a szociális értékek közvetítését, alakítását egyszerre kívánjuk megvalósítani. Úgy gondoljuk, hogy a kettő egyensúlya jelenti a harmonikus személyiséget.

2. 1. 3. Kompetenciafejlesztés

Az információban és a felhalmozott tudásban (tantervi tartalomban) bekövetkezett mennyiségi robbanást nem követte a tanulási képességek fejlődése. Ebben az új helyzetben kulcsfeladat, hogy diákjainkat megtanítsuk eligazodni az információk özönében. Tanítványaink későbbi sikerességének szempontjából nem kerülheti el figyelmünket, hogy az utóbbi években a korábbiaknál jelentősebb szerepet kapott a munkavállalók tudástőkéje, illetve a munkavállalók alkalmazkodóképessége a változó kompetencia-elvárásokhoz. A kompetencia egy személy alapvető, meghatározó jellemzője, mely okozati kapcsolatban áll a kritériumszintnek megfelelő hatékony és/vagy kiváló teljesítménnyel. Mivel egy adott kompetencia a személyiség tartós része, előrevetíti a viselkedést és a teljesítményt. A létező kompetenciák alapján megjósolható, ki fog valamit - egy-egy specifikus kritériumnak megfelelően - jól vagy rosszul tenni. A munkaerőpiacon a felek a kompetencia-elvárások alapján azonosítják egymást. Döntő kérdés, hogy az egyes szereplők milyen meglévő kompetenciákkal rendelkeznek, illetve, hogy mekkora ráfordítással milyen további kompetenciák megszerzésére képesek. A kompetenciák láthatóvá tétele tehát elengedhetetlen feladatunk.

Az egyén szintjén a kompetenciának öt összetevője határozható meg:

1. Ismeretek, a tudás: információk, amelyekkel a személy rendelkezik;

2. Készségek, jártasságok, amelyek bizonyos fizikai és szellemi feladatok teljesülésének képességét adják (pl. tanulási képesség, fejleszthetőség, elemzési készség);
3. Önértékelés, szociális szerepek, melyek személyes értékek mentén szerveződnek (attitűdök; pl. siker, karrier);
4. Személyiségvonások, vagyis pszichikai-fizikai jellemzők és a helyzetekre, információkra adott válaszok (pl. problémamegoldó képesség, hatékony kommunikáció);
5. Motivációk (pl. pozitív hozzáállás feladatokhoz).

Ezen általános kompetenciák fejlesztését helyi tantervünk valamennyi tantárgyának általános fejlesztési követelményei tartalmazzák.

Ezekre épülnek a stratégiai célokat tartalmazó **kulcskompetenciák**, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához (Nat). Ezen kulcskompetenciák – az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, a matematikai, a természettudományos, a digitális kompetencia, a szociális és állampolgári kompetencia, a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség, valamint a hatékony, önálló tanulás – és a Nat-ban meghatározott kiemelt fejlesztési területek beépültek a helyi tantervünkbe. Bár mindegyik egyformán fontos, de felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal és az érzelmek kezelése.

A Covid-járvány (2020) és a digitális munkarend felértékelte a tanulást támogató digitális eszköztárat, a Microsoft Teams felületet is akkortól kezdtük el teljeskörűen használni. Nemcsak tanulói (tartalmmegosztás, kooperatív tanulásszervezés, digitális kollaboráció), hanem tanári, szervezeti szinten is (lásd: az üzenőfal/bejegyzés mint hivatalos belső kommunikációs csatorna és a tájékoztatás eszköze, a csevegés mint a tanár-diák kommunikáció egy lehetséges és elfogadott csatornája, a különböző tanári csoportok és online szervezeti struktúra). Az online felületekre (okoseszközökre) nemcsak tanórán a pedagógiai munkát támogató (a tanulást segítő) taneszközként gondolunk, a Teams a nap folyamán a tanulókkal/osztályokkal való kapcsolattartás hatékony eszköze – ez ma már a munkaszervezésnek, az iskola belső világának annak minden szereplője által elfogadott jól

működő része. A digitális kultúra és az online kommunikáció fejlesztése, a digitális technológia mint problémamegoldási eszköz használata, ebbe a saját okoseszköz bevonása számunkra nemcsak tantermi feladat, és lényegében folyamatosan zajlik.

A középiskolás korosztály tekintetében dolgozunk ugyanakkor az okoseszközök „okos használatával” kapcsolatban. Azaz, értenünk kell a „kézhez nőtt mobil” jelenségét, nevelni kell tanulóinkat a tudatos eszközhasználatra, fel kell hívni a figyelmet a lehetséges veszélyforrásokra, meg kell találni az egyensúlyt a technológia hasznos alkalmazása és a figyelemelvonás elkerülése között. E kérdések kapcsán hangsúlyosan pedagógiai szempontok alapján kell gondolkodnunk, ehhez hasznos, ha tisztába kerülünk az online tér használatát illető generációs különbségekkel, a különböző platformok jellemzőivel.

2. 1. 4. Egységes alapokra épülő differenciálás

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. (Pedagógiai tevékenységünk eddig is sok tudatos és spontán fejlesztést tartalmazott. A szemléletváltozás a tudatosság magasabb szintjében és a vizsgakövetelményekkel való összehangolásban nyilvánul meg.) Célunk, hogy minél jobban megismerjük tanítványaink motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, hogy eredményesen tudjuk megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatainkat. A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontok emelhetők ki:

- Olyan szervezési megoldásokat előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését (pl. a tanulók saját életéből vett példákkal, problémákkal).

- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása (pl. pár- vagy csoportmunkával, projektfeladatokkal, az együttműködő {kooperatív} tanulás technikáival).

- Az oktatási folyamat megszervezésében figyelembe vesszük a tanulók előzetes ismereteit, tudását, nézeteit, hogy legyen lehetőségünk az esetleges tévedések korrigálására és tudásuk átrendeződésére.

- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók egyéni képességeinek fejlesztésében.

- Az iskolánkban a digitális tanulástámogató eszközök használata gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

A) A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

Minden gyermek joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön. Ugyanakkor a gimnázium sikeres elvégzéséhez szükséges képességek és adottságok meghatározóak, így a központi felvételi írásbeli vizsgától nem tudunk eltekinteni. Pozitív diszkriminációt csak a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók esetében teszünk (az írásbeli megírása után). (HHH tanuló, akit a jegyző védelembe vett, illetve rendszeres juttatásra, gyermekvédelmi támogatásra jogosult, és a szülei nem rendelkeznek 8. évfolyamnál magasabb iskolai végzettséggel, vagy tartós nevelésbe vették.).

Nehéz feladat a különböző általános iskolából érkező 9. osztályos tanulók szintre hozása, felzárkóztatása. A feladat megvalósítása többrejtű; a szakórákhoz csatlakozó korrepetálásokkal a szaktárgyi tudást, a tanulás tanítása (9. évfolyam) segítségével az ismeretek feldolgozását igyekszünk elősegíteni.

Feladatunk a tanulási kudarc okainak megkeresése, melyek leggyakrabban:

- pszichés (teljesítéstől való félelem, motiváltság hiánya),
- önismereti, önfogadásból származó,
- módszertani (tanulásmódszertan),
- családi háttérből adódó (család szociokulturális háttere, családi elvárások),
- iskolaváltásból eredő,
- egyre gyakrabban találkozhatunk fiziológiai okokkal (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia).

Az organikus okokra visszavezethető SNI (a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége) diagnosztizálása és felülvizsgálata a Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs Bizottságnál történik. Differenciált oktatásuk az arra kijelölt intézményekben történik, ahol figyelembe veszik előzetes tudásukat, igényeiket, törekvéseiket, érdeklődésüket.

Az organikus okokra vissza nem vezethető SNI-s tanulók, akik beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdenek (BTM) (Nkt. 4.§ és 47.§) fejlesztő foglalkozásra jogosultak. A szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak alapján a tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátásban részesülnek. Fejlesztésük és felülvizsgálatuk a **Nevelési Tanácsadó** szakvéleménye alapján folyik.

A diagnózis lehet:

A/ Tanulási zavar: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, kevert specifikus fejlődési zavarok, iskolai képességek kevert zavara.

B/ Beilleszkedési zavar: aktivitás-és figyelemzavar, hiperkinetikus magatartászavar.

A Nevelési Tanácsadó mentheti fel a tanulókat a tantárgyi minősítés és értékelés alól, egyúttal segíti a fejlesztést, konzultációt tart. Mivel iskolánkban nincs ezzel foglalkozó szakember, így a fejlesztést a szülőknek kell megoldani. Az egyes tantárgyakból értékelés alól felmentett tanulók a tanórán kötelesek részt venni, ahol a szaktanár lehetőség szerint igyekszik fejlesztő tevékenységet biztosítani.

Az egyes tantárgyak követelményeit nem vagy elégséges szinten teljesítők számára szervezett formában egyéni foglalkozási felzárkóztatást biztosítunk. Ennek kiemelt jelentősége van a leszakadás szempontjából legveszélyesebb 10. évfolyamon.

Szintén fontos mind a felzárkóztató munka, mind a tehetséggondozás keretében a megfelelő könyvtárhasználat elsajátítása. A könyvtárazás, a könyvtárhasználat elsajátítása fokozatosan, az életkori sajátságoknak megfelelően történik szakórák és órán kívüli könyvtári foglalkozások keretében. Az ismeretek bővítésére lehetőséget nyújt az iskolai Internetes hálózat ingyenes használata is.

B) A tehetség és képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetséggondozás valamennyi pedagógus kiemelt feladata. Szaktanárként, osztályfőnökként, szakmai munkaközösség-vezetőként felelős mindenki a rábízott tehetségek gondozásáért. Iskolánkban a tehetséggondozás az alábbi területeken folyik:

a) A tanulmányi munka területén:

- haladó nyelvi csoportok szervezése, nyelvi sáv létrehozása a differenciálás lehetőségével,
- a fizika, kémia és biológia tantárgyak csoportbontása,
- emelt szintű csoportok a 11. és a 12. évfolyamon valamennyi tantárgyból,
- egyéni foglalkozási tehetséggondozó csoportok a 9. ny - 9. - 10. évfolyamokon,
- a kiemelkedő tehetségű tanulók felkutatása, differenciált foglalkoztatása szakkörök keretében: OKTV-előkészítő csoportok, emelt szintű érettségi előkészítő csoportok, érdeklődési körök
- háziversenyek szervezése: Madách-kupa, házi pontversenyek,
- pályázatok kiírása

b) Művészeti képzés és szakkörök

A Madách Imre Gimnázium kórusa, képzőművészeti (rajz) szakkör, dráma és színjátszás (Thália színjátszó kör), illetve a film és média szakkör érhető el a diákjaink számára.

c) Természetjárás, házi bajnokságok és 4 évenként a Madách Olimpia

d) Lehetőségek a tehetségek bemutatkozására:

- „Madách Szemle”
- szavaló- és retorikai versenyek
- kamarakórus-verseny
- diákszínjátzó fesztivál (Madách-nap)
- a diáknapi rendezvényei és a tavasszal megrendezett „Ki mit tud?”.

C) Pályaorientációs tevékenységek

A tehetséggondozáshoz szorosan kapcsolódó feladatunk a tanulók tehetségüknek, személyiségüknek megfelelő pályák felé irányítása. E cél elérése érdekében osztályfőnöki órák keretében, szükség esetén – az iskolapszichológus bevonásával – önismeret-fejlesztő foglalkozásokat tartunk. Továbbá:

- kapcsolatot tartunk a Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézettel (10 – 12. évfolyamos tanulók),
- a projekthéten pályaorientációs napot tartunk a 12. évfolyamos tanulók számára az egyes felsőoktatási intézményekben folyó képzésről, a felvételi követelményekről (egyetemi hallgatók előadása-prezentációja),
- lehetővé tesszük az egyetemek, főiskolák nyílt napjainak látogatását (12. évfolyamon),
- régi diákok meghívása osztályfőnöki órákra ill. szakórákra (beszámoló a felvételi buktatóiról, kinek ajánlja az adott oktatási intézményt, bennmaradás feltételei, személyes tapasztalatok összegzése),
- évfolyam szintű online szülői értekezletet tartunk februárban a 10. évfolyamos tanulók szüleinek (OH-ban dolgozó szakértő meghívásával) az emelt szintű csoportok választásával és a felvételi eljárással (továbbtanulással) kapcsolatban.

A pályaorientációs feladatok koordinálása a pedagógiai igazgatóhelyettes feladata.

2. 1. 5. A közösségfejlesztés

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Az iskola pedagógiai célja, hogy olyan közösséget alakítson ki, amelynek tagjai egyénileg és közösségként is értékalkotók, alakítják és megteremtik azt a közösségi életet, amely őrzi, de alakíthatja is a hagyományokat. A hagyományos nemzeti ünnepek és emléknapok (október 23., március 15., október 6.) méltó módon való megtartása mellett a Holokauszt-émléknapi és a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja is komoly lehetőség közösségfejlesztési szempontból. A hagyományos Madách-napi osztályszínpadok vetélkedőjének (január 21.), a márciusi osztályok közötti kamarakórus-versenynek és a

tavaszi erdei iskolának és az őszi tanulmányi kirándulásoknak van a legkomolyabb osztályközösség-formáló szerepe, és (az erdei iskola egyik fénypontjaként) a „Ki mit tud?”-program lehetőséget ad a tehetséges diákok és diákcsoporthoz bemutatkozására. Diákjaink számára a találkozás az egykor végzett híres és kevésbé híres madáchosokkal és az egykor itt tanító tanárokkal az iskolai közösség fejlesztésének egy másik dimenzióját jelenti.

Célunk az, hogy a közösség tagjai számára legyen fontos az együttműködés, a mások véleményének tisztelete, és az építő részvétel a közösség munkájában. Az erkölcsi értékek közé beépül az egészséges nemzettudat és kialakul a más népeket és csoportokat tisztelő toleráns és velük együttműködő magatartás. Az iskola elősegíti a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel, olyan programokon keresztül mint a közvetlen és tágabb környezetét is feltáró erdei iskola-program, a szeptemberi kétnapos tanulmányi kirándulások, a nyári táborok, versenyek (földrajz, történelem), sírhelyek, így a Nemzeti Panteon és a Madách-emlékhelyek látogatása. Ugyanakkor a tanulók nyitottabbá, megértőbbé válnak a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt. Erre lehetőséget adnak a történelem, földrajz, társadalomismeret és osztályfőnöki órák témái, iskolai versenyek (mediterrán koktél, Vágvolgyi-földrajzverseny, idegen nyelvi napok), külföldi kirándulások (Ausztria, Nagy-Britannia, Francia-, Olasz- és Spanyolország), az énekkar útjai és a külföldi cserekapcsolatok (erdélyi, német, francia, spanyol, olasz). Ezekkel is törekszünk a nemzetközi kapcsolatok ápolására, arra, hogy diákjainknak – az uniós versenyeken, nemzetközi diákkonferenciákon, pályázatokon kívül – legyenek közvetlen tapasztalatai az Európai Unió és Európa más országairól. Cserediákok fogadásával tanulóink személyes tapasztalatokat szereznek az együttműködésről, a környezeti konfliktusok közös kezeléséről és megoldásáról.

A Madách Imre Gimnázium hagyományos közösségi programjai (időrendben)

Szeptember	Kétnapos osztálykirándulások
Október	Zene világnapja, „Zeng a ház” – közös éneklés Október 6. (Emléknep egy osztály szervezésében) Kampány-hét, diákpolgármester-választás; Gólyabál Október 23. (Egy osztály szervezésében)
November	A „Projekt-hét” eseményei; egészség-hét (DÖK) Advent Bécsben Nyolcadikosok németversenye (német munkaközösség)
December	Mikulás (osztályszervezés + DÖK) Osztályszínpadok fesztiválja Szalagavató-bál (az SZMK szervezésében) Osztálykarácsonyok A Madách kórus karácsonyi koncertje
Január	Madách-nap a Madách Színházban
Február	Sítábor (Ausztria) Farsang (a DÖK szervezésében) A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknepja (osztályszervezés)
Március	Az osztályok kamarakórusainak versenye Március 15-i ünnepség (Madách Színház – a Thália szervezésében) Mediterrán koktél – döntő A Madách-kupa eredményhirdetése
Április	Föld napja – Vágvölgyi földrajzverseny (egy osztály szervezésében) Tavaszi sportbajnokság (vagy olimpia), sportéjszaka Holokauszt-emléknep (egy osztály szervezésében) Ballagás
Május	Erdei iskola (4 nap) és a „Ki mit tud?”
Június, Nyár	Nemzeti Összetartozás Napja (egy osztály szervezésében) Gólyafogadás (9. évfolyam és a Thália szervezésében) Nyári táborok: gólyatábor (DÖK), osztálytáborok, evezős táborok Külföldi tanulmányutak

A Madách Imre Gimnázium vezetése és tantestülete pedagógiai munkájában alapvető és meghatározó közösségnek tekinti az osztályközösségeket. Ezért biztosít minden osztály számára osztálytermet, amelyben a diákok megteremthetik sajátos, karakteres világukat. Az osztályterem esztétikai minőségéért, rendjéért a diákok együttesen és személyesen is felelősek. Ezt – az Iskolai Diákbizottsággal – évközben folyamatosan ellenőrizzük, pontozzuk és a győztes osztály egy iskolai tanítási nap helyett még egy napot tölthet tanulmányi kirándulással. Osztályaink vállalnak felelősséget a közösségi terek rendjéért, a központi faliújságért és a szelektív hulladékgyűjtésért is. A tanulók ezzel bekapcsolódnak *közvetlen környezetük* értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

A közösség összetartása szempontjából kiemelten fontosnak tartjuk az iskolai média fejlesztését, így 1882 óta megjelenő évkönyvet, az iskolaújságot, az iskolarádió műsorait. A honlap folyamatos fejlesztése az iskolavezetés és saját tartalmak feltöltésével valamennyi munkaközösség állandó feladata. Fontos az iskolai ünnepeken – a házirendben szabályozott módon – az egyenruha viselete, valamint a tanítványaink által kezdeményezett évfolyamonként eltérő színű póló. Az összetartozás jelképe a 2001-ben elkészült iskolazászló.

Iskolánkban hangsúlyos a közösségen belüli segítségnyújtás fontossága, a tolerancia és az empátia fejlesztése. Célunk a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és *segítőkész magatartás* elősegítése (például a közösségi szolgálaton keresztül). Az iskola mindig nyitott volt a sérült gyerekek befogadására, amennyiben az oktatásukhoz szükséges feltételek biztosíthatók voltak. A Madách Imre Gimnázium tantestülete a sajátos nevelési igényű tanulók közül a mozgássérült tanulók körében lát lehetőséget az integrált oktatás biztosítására.

A közösségfejlesztés fontosságát mutatja az is, hogy intézményünk kifejezi elismerését a közösségi életet kiemelkedően szervező diákjai, tanárai számára. Diákoknak a közösség előtt átadott jutalomkönyvek, oklevelek jelenthetik az elismerést. A 2003-ban létrehozott „Madách-díj” annak a végzősnek jár, aki az IDB és a tantestület szerint a legtöbbet tette a Madáchos közösségért.

2. 1. 6. A közösségi szolgálat

Az érettségi bizonyítvány megszerzésének feltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése (nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 97. § (2) alapján). A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető. A köznevelési közösségi szolgálat keretei között folytatható tevékenységek területei: egészségügyi, szociális és jótékonyági, oktatási, kulturális és közösségi, környezet- és természetvédelmi, katasztrófavédelmi, közös sport és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel.

A közösségi szolgálat végzésének pontos kereteit a 20/2012. számú EMMI rendelet 45. pontja /133 §-a, konkrét tartalmát pedig a Madách Imre Gimnázium partnerszervezetekkel kötött szerződéseiről rögzítik. Ez a lista folyamatosan frissül, és lehetőségeinktől függően törekszünk is a partnerszervezetek számának bővítésére. Tanulóink (illetve szüleik) egyénileg is köthetnek megállapodást az előző bekezdésben felsorolt területeken tevékenykedő szervezetekkel, amennyiben azok nem kívánnak intézmények közötti megállapodást kötni. A honlapunkon található megállapodást, illetve a befogadó nyilatkozatot ilyenkor a

munkavégzés előtt ki kell tölteni, és le kell adni azért, hogy meggyőződhessünk a munkavégzés körülményeiről, illetve arról, hogy a befogadó szervezet tisztában van a jogszabályi kötelezettségekkel. Iskolánk a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg, vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus vagy a mentor az ötven órán belül legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart. Egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre történő utazási idő nem számítható be a teljesítésbe. Alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb három órás időkeretben végezhető a tevékenység. Tanítási időben a közösségi szolgálat a tanuló lakóhelyének vagy iskolájának legfeljebb 30 kilométeres körzetén belül szervezhető meg.

A 18. életévét be nem töltött tanuló olyan közérdekű tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését. A 18. életévét be nem töltött tanuló 20 óra és 6 óra között munkát nem végezhet.

- 18 éves kor alatt 14 óra pihenőidőt kell két nap között biztosítani;
- 16 éves kor alatt napi 3 órát és heti 12 órát tevékenykedhet a tanuló 1 nap pihenéssel;
- 16 és 18 éves kor között 4 és fél órát lehet naponta tevékenykedni, hetente összesen 18-at.

A közösségi szolgálatot az iskola adminisztrálja, annak teljesítését, a be- és elosztását, elsősorban az osztályfőnökök koordinálják. A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A tevékenységi naplót (zöld könyvecske) iskolánk biztosítja a tanulók részére. Az osztályfőnök az osztálynaplóban, a törzslapon és a bizonyítványban dokumentálja a közösségi szolgálat teljesítését. Ha a tanuló iskolát változtat, akkor a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állítunk ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad.

A zárás keretében kaphatják meg a tanulók az igazolásokat. Ehhez kapcsolódhat a fogadó intézmények programértékelése is. Minden tanulónak lehetőséget kell adni a megszólalásra, élményeinek, tapasztalatainak elmondására, melyhez a tanuló felhasználtja a folyamatosan vezetett saját naplóját, fényképeit, prezentációját. A záró programot (11. évfolyam végén) igyekszünk jól megszervezni, hiszen az élmény a tanulók későbbi önkéntes tevékenységének alapját képezheti.

2. 1. 7. Alkalmazott pedagógiai eljárások

A gimnáziumunkban alkalmazott pedagógiai eljárások legfőbb csoportjai a következők:

- frontális osztálymunka
- a különbségekre figyelő tanulásszervezési módok; képességfejlesztő technikák (pl. megerősítés, modell- és mintaállítás, szerepjáték, dramatizáló tevékenység);
- kooperatív tanulásszervezés; tevékenységközpontú és speciális módszerek bevezetése;
- meggyőzés, felvilágosítás, tudatosítás, a tevékenység megszervezésének eljárásai (pl.: megbízás, ellenőrzés, értékelés, gyakorlás), a magatartásra ható eljárások: ösztönző eljárások (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret, az iskolában használatos jutalmazás formái);
- korszerű mérésmetodika: diagnosztikus tudásszintmérés; csoportmunkák; adatokra épülő egyéni és csoportos fejlesztés; projekt módszer; tantárgyi integráció.

2. 2. Gimnáziumunk egészség-, környezet- és fogyasztóvédelmi programja

2. 2. 1. Diákjaink szociális helyzete és a szociális hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség biztosítása

A gimnázium beiskolázási körzete az egész fővárosra és a környező településekre is kiterjed. Tanulóink mindössze 3-4%-a lakik a VII. kerületben, mintegy 30%-a szomszédos kerületekben (V., VI., VIII., XIV.) és 20%-a jár be naponta Budapest környékéről.

Diákjaink többsége szellemi foglalkozású szülők gyermeke. A szülők több mint 70%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy csaknem minden tanulónk egyetemen vagy főiskolán szeretne továbbtanulni. Diákjaink szociális helyzete az átlagosnál jobb. Negyedrészüik él csonka családban. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya évek óta 0%, halmozottan hátrányos helyzetű tanulónk sincs.

A hátrányos helyzet felismerését nehezíti az ifjúságvédelmi felelős munkakörének megszüntetése és a személyes adatok megadásának önkéntes elve, miközben az iskolától ezen adatok pontos ismeretét várják el. Ezért továbbra is fontosak tanulókkal folytatott egyéni vagy/és csoportos (esetleg célzott) beszélgetések, az osztályban tanító kollegák jelzései, illetve az Alma Mater Alapítványhoz benyújtott kérelmek. Ezt a tevékenységet az iskolában dolgozó pszichológus is segíti, s természetesen az iskolaorvos, illetve védőnő jelzései is nélkülözhetetlenek.

A nem kötelező, de a tantervben szereplő programok költségéhez az Alma Mater Alapítvány ad segítségét (osztálykirándulások, erdei iskola). Az elmúlt években egyetlen diákunknak sem kellett itthon maradni anyagi nehézségek miatt (amennyiben az tudomásunkra jutott). Az esetleges tábori pályázatokon nyert összeget pedig – a rászorultság szerint – differenciáltan használjuk fel.

Az Alma Mater Alapítvány – a szülők felajánlásaiból – rendszeres ösztöndíjat biztosít (étkezési támogatásra és utazási bérletre); segítséget nyújt a külföldi cserekapcsolatokban való részvételhez, a végzősök költségeinek csökkentéséhez, a tanévkezdéshez (tankönyvvásárlás). A tankönyvek jelentős részét szükség esetén az iskolai könyvtár ingyenesen kölcsönzi.

E feladatok végrehajtásáért elsősorban a pedagógiai igazgatóhelyettes, az osztályfőnökök és az Alma Mater alapítvány kuratóriuma a felelős.

Az oktatási esélyegyenlőség biztosítására a tantestület elfogadta a pozitív diszkrimináció elvét a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolánkba történő felvételekor. Ebben az esetben alacsonyabban állapítjuk meg az általános iskolából hozott pontok minimumát (2024-ben 63 helyett 56 pontban), illetve felvételi eredményük elbírálásakor többletpontokat adunk (maximum 30 pont).

Az esetleges családon belüli egyéb gondok megoldásában az iskola a megfelelő hivatali szervek bevonásával, figyelmének felkeltésével tud diákjainak segítségére lenni. Ebből a szempontból különösen fontos a jó szülő-tanár kapcsolat.

2. 2. 2. Iskolánk egészségnevelési és mentálhigiénés programja

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatait, módszereit. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata. Az egészségügyi hátrányok leküzdésében az iskolaorvos és a védőnő, valamint a testnevelő kollégák, illetve a nevelőtestület minden tagja segítheti a diákokat. Itt is, mint minden hátrány enyhítésében, számítanunk kell a diákok egymás iránti szolidaritására, illetve segítenünk kell ennek kialakulását.

Az egészségnevelési program keretében megjelennek az alábbi témák:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás és nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS-prevenció

- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás.

Az egészségfejlesztési tervet egyeztetjük a diákokkal és a szülőkkel, az iskolához szorosan kapcsolódó más szakemberekkel. Részletes leírás az osztályfőnöki órák helyi tantervében szerepel.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) Az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek. Évente 10 osztályfőnöki órát kell egészségnevelésre fordítani, melyek közül négyet a gimnázium központi szervezéssel átvállal;
- b) Évente kétszer (ősszel és tavasszal) egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projekttevékenység szervezése diákjaink számára;
- c) Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
 - évente egy alkalommal az egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)
- d) A helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagai;
- e) Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások pl. az erdei iskola programjai, osztályonkénti gyalog- vagy kerékpártúra szervezése.

E tevékenységek koordinálása a pedagógiai igazgatóhelyettesből, az osztályfőnöki, a természettudományos és a testnevelés munkaközösség vezetőiből, az iskolaegészségügyi szolgálat képviselőjéből és az iskolapszichológusból álló mentálhigiénés munkacsoport feladata. Közösén készítik el minden évben az egészségnevelési/ egészségfejlesztési tervet, melyben a korosztálybeli sajátosságok mellett törekszünk a módszertani változatosságra is (előadás, film, beszélgetés).

2. 2. 3. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának terve

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;

- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- Tanulóink rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a végtagsérülések (rándulás, ficam), törések, égési sérülések, lázcsillapítás, vércukorszint miatti rosszullétek, epilepsziás rohamok, szív eredetű rosszullét, ájulás, allergia, mérgezések, csípések, szúrások (kullancs, méh, darázs) okozta problémák, idegen test légutakba kerülése, hőmérséklet okozta megbetegedések (napszúrás, lehűlés), elektromos áram okozta balesetek vonatkozásában.
- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegélynyújtási alapismeretek területén;
- az iskola megőrzi jó kapcsolatát az Országos Mentőszolgálattal és a Vöröskereszttel;

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- az őszi és tavaszi projekthéten az OMSZ és a Vöröskereszt szakemberei által tartott elsősegélynyújtási oktatás a 9-11. évfolyamnak;
- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés;

Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid-mérgezés;

Fizika: égési sérülések, forrázás, áramütés okozta sérülések;

Testnevelés: végtagsérülések (ficam és zúzódás, magasból esés).

- az osztályfőnöki órákon feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.

2. 2. 4. A mindennapos testmozgás megvalósítása és tanulók fizikai és motorikus képességek felmérése

Az Nkt. 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak alapján az iskola biztosítja a mindennapos testnevelést heti 5 testnevelésóra órarendi beépítésével. A 19 osztály heti testnevelésóráinak csoportbontással történő megszervezéséhez a tornaterem, a két tornaszoba és a többfunkciós sportudvar teljes kapacitását kihasználjuk.

Ugyanakkor a testnevelés jelentősége jóval túlmutat egy tanóra és egy tantárgy szerepén, hiszen az igazi cél az, hogy felnőttkorban is megmaradjon sport mint aktív tevékenység, a mozgás mint életforma, a szabadidős pihenés aktív eltöltésének igénye. A testnevelésórák kedvelt csapatsportjai, az ausztriai sítábor, a nyári evezőstábor, a hétvégi vagy hosszabb szünetekben szervezett kirándulások, túrák mind támogatják ezt a folyamatot. A házi bajnokságokon kívül a budapesti és a diákolimpiai versenyeken is rendszeresen vesznek részt tanulóink.

A fizikai és motorikus képességek felmérését minden tanévben elvégezzük, az adatokat központilag rögzítjük és összehasonlítjuk az előző évi eredményekkel. Az összehasonlítás két szinten is meg tud történni, hiszen a tanuló is viszonyítani tud a saját korábbi vagy a csoport teljesítményéhez, és a pedagógus is adatokat kap saját tevékenysége elemzéséhez. A tanulók fizikai, motorikus képességeinek felméréséhez a következő próbákat használjuk mindkét nemnél: Cooper-teszt, helyből távolugrás, hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, karhajlítás és nyújtás, fekvőtámasz, hasonfekvésből törzsemelés és -leengedés, kötélmászás. Az előzőek mellett a fiú tanulóknál: karhúzás nyújtón, tolódás korláton, négyütemű szabadgyakorlat, helyből magasugrás – súlypontemelkedés, kétkezes mellsőátadással két méter távolságra a faltól folyamatos átadások, tömött labdavesztés két kézzel, a fej fölött, lökés egy kézzel dobóterpeszből az ügyesebb kézzel, tömött labdával. A gyakorlatok részletes leírása a testnevelés tantárgy helyi tantervében található.

A Netfit a test általános izomerejét, erő- állóképességét hat motorikus próba alapján értékelő tesztrendszer, amely a terhelhetőséggel / egészséggel összefüggő fitness műszerek nélküli objektív mérésére használható, amely méri és értékeli az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket:

- az aerob kapacitást, amely a kardiorespiratorikus rendszer állóképességének legjobb mérőszáma
- azon izomcsoportok erejét, erő- állóképességét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során leggyakrabban használunk, és amelyek gyengesége például a tartási rendellenességek leggyakoribb okozói.

A hat motorikus próba a következő: helyből távolugrás, fekvőtámaszban karhajlítás és –nyújtás, hasonfekvésből törzsemelés és -leengedés, hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés; lökés egy kézzel dobóterpeszből tömött labdával, tömött labdavesztés két kézzel, a fej fölött hátra.

A mérések lebonyolításának időszakát a tanév rendjéhez igazodva az éves munkatervünk tartalmazza.

2. 2. 5. Környezeti nevelési program

„Senki sem követhet el nagyobb hibát, mint az, aki azért nem tesz semmit, mert csak keveset tudna tenni.” (Burke)

Minden ember mindennap úgy kell, hogy élje az életét, hogy ne vegyen el többet a természettől, mint amennyire valóban szüksége van, a lehető legkevesbé szennyezze azt. Keresse a harmóniát az élő és élettelen természettel. Az iskola feladata mindehhez a tudományos háttér elsajátíttatása, az önképzésre való képesség, az egyéni felelősség felismertetése, a pesszimista tehetetlenség helyett egy pozitív szemléletű, tevőleges életre való felkészítés.

Az iskola környezeti nevelése szolgálja az ökológiailag, szociálisan, gazdaságilag és politikailag fenntartható társadalom számára szükséges kulcskompetenciák kialakulását. A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza saját szervezete működésére

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra odafigyelés, az egymás iránti szeretet kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés képességének kifejlesztése. A jövő problémái sok esetben még beláthatatlanok, ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, problémamegoldó gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése.

Környezeti nevelésünk célja:

- Igyekezzen a személyiség egészére hatni: a tudatra ismeretekkel, az érzelmekre élménnyel, az akaratra célratörő tevékenységekkel.
- Terjessze ki a tanulók környezetét időtávlatban a múlt és a jövő felé egyaránt; térben a belső világtól a közvetlen környezeten át a globális történésekig; méretekben az aprótól az átfogóig.
- Rendszerszemléletre nevelés, globális összefüggések megértése.
- Alternatív, problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése, ok-okozati összefüggések keresése.
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése.
- Létminőséghez szükséges értékek megismerése, és a viselkedési normák kialakítása.

- Konfliktuskezelés, tolerancia, természeti, társadalmi felelősség fejlesztése.
- Helyes értékrend, erkölcs és életviteli szokások formálása.
- Környezet- és egészségtudatosság erősítése, az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata.
- Fogyasztás helyébe az életminőség prioritásának helyezése.
- Fenntarthatóságra való nevelés az ökológiai szemléletmód segítségével.
- Helyi célok megfogalmazása (pl. faültetés, madárvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, iskolai büfé „zöldítése”, energiatakarékosság, helyi védettség stb.);
- A természeti, épített, szociális környezetünk (lakóhely) ismerete, óvása, fejlesztése.
- Ismerjék a legfontosabb városi problémákat, a megelőzés és megoldás lehetséges módjait; (lakásügy, szegénység, kábítószer, közlekedés, bűnözés, fajgyűlölet, gazdasági fejlődés).
- Hagyományok őrzése. Ősi mesterségek megismerése.

Nem hagyományos szervezésű tanórai lehetőségek

➤ Erdei iskola

Az erdei iskola – általában négynapos - szorgalmi időben megvalósuló, a szervező intézmény székhelyétől különböző helyszínű, környezethez illeszkedő nevelési-tanulásszervezési egység. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szocio-kulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció. Fontos helyszíne még a honvédelmi nevelésnek, esetleg a határontúli magyar közösségekkel való kapcsolattartásnak. Az erdei iskolát a helyi tantervben megjelölt tananyag feldolgozására, választható formában (a jogszabályi előírásoknak megfelelően) szervezzük meg.

➤ Terepgyakorlat

A terepgyakorlat a környezet valóságában megszerezhető ismeretszerzésre összpontosít adott megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek elvégzésével. Ilyen például egy tájolási, tájékozódási gyakorlat, növényhatározás, vízmintavételezést, talajvizsgálatot tanító gyakorlat. A gyakorlatot ekkor a tevékenységbe bevonható tantárgyak együttes időkeretének a terhére tervezzük (például az erdei iskolában).

➤ Projektek

Ismereteinket mindig valamilyen feladat vagy élethelyzet megoldása érdekében mozgósítjuk. Ahhoz, hogy egy környezeti problémára eredményes megoldást tudjunk adni, a tevékenységünknek is integrálnak kell lennie. A környezettel való ismerkedés egyszerre kínál feladatokat, jelenít meg problémákat és kínál örömforrást, értéket. (A témák sokszínűek lehetnek, például: hogyan függünk a természettől, mindennapi szemetünk, így fogyasztunk, Budapest 1900-ban vagy 2100-ban stb.)

Tanórán kívüli lehetőségek

- Az érdeklődők számára nyári tábort szervezünk az évente meghatározott helyszínnel. Változó úti céllal külföldi tanulmányutakat szervezünk komplex környezeti nevelési tartalommal.
- Környezet- és természetismereti versenyeken, vetélkedőkön indítjuk tanítványainkat, rajz- és fotópályázatokon veszünk részt.
- A jeles napok megünneplése az iskolarádióban, plakátokon, akciókban, előadássorozatok szervezésével (például Föld napja – Vágvölgyi földrajzverseny).

A rejtett tanterv

- az iskolai megjelenésnek környezetbaráttá tétele
- természetes anyagok jelenlétének növelése, díszítőelemek szellemisége
- tanári példamutatás
- az iskolai büfé
- takarítás, világítás, víz- és energiafogyasztás, anyag és energiaminimalizálás igénye
- hulladékok kezelése, szelektív gyűjtés, szárazelemgyűjtés

2. 2. 6. Fogyasztóvédelmi oktatás gimnáziumunkban a NAT által megfogalmazott alapelvek alapján

A fogyasztóvédelmi oktatás célja elsősorban a fogyasztói kultúra fejlesztése, a tudatos és kritikus fogyasztói magatartás kialakítása. A tanulók életviteli nevelése, különös tekintettel a fogyasztási javak és szolgáltatások területén, segítve eligazodásukat napjaink fogyasztói kultúráját meghatározó marketinghatások és viselkedési módok között. A tanulók tudatos vásárlóvá nevelése a személyiség- és közösségfejlesztés részfeladataként.

Tartalmi elemek:

- társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása

- a jogait érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése; a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése
- cselekvési kompetenciák kialakítása; értékrend formálása a fenntartható fogyasztás érdekében
- piac és áruismeret

Az oktatás színterei:

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak a Nemzeti Alaptanterv által meghatározott műveltségi területeken belül. A jellemző fogyasztói magatartások kialakításán (kiválasztás, áruismeret, döntés, kockázatvállalás, bizalmi elv érvényesülése) túl a cél már a jogérzék kellő fejlesztése, a megfelelő jogismeret tanítása, valamint a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és vállalkozásismeret átadása is. Fel kell őket készíteni a tudatos vásárlói létre, a hatékony érdekérvényesítésre, a társadalmi felelősségvállalásra. A tanórák során meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, hogy a diákok értsék, valamint saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Fogyasztói kultúra, termék, termszervezet, termékelemzés, áru, piac, marketing, reklám, kereskedelem, fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztás, pénzgazdálkodás, takarékoság, gazdaságosság, minőség és biztonság, gazdálkodás, környezettudatos magatartás, vásárlási szokások kialakítása, a tudatos vásárlás szempontjai, a környezettudatos fogyasztás, kritikus fogyasztói magatartása, elektronikus kereskedelem, egészséges táplálkozás, étkezési szokások.

A fogyasztóvédelmi oktatás tantárgyi bontás alapján:

Tantárgy	Tartalom	A megvalósítás módja és módszerei
Osztályfőnöki óra	A fogyasztóvédelemben használt fogalmak Fogyasztóvédelmi intézmények, szervezetek ismertetése A kritikus fogyasztói magatartás kialakítása. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése A családban kialakult fogyasztói minta hatása A döntés, a kockázatvállalás A jogérzék fejlesztése, jogismeret, érdekérvényesítés A Békéltető Testület szerepe és feladatköre	Tanári és meghívott előadók prezentációja. Önálló gyűjtőmunka alapján tanulói kiselőadás Csoportmunka, szituációs játékok, tesztfeladatok, vita, gyűjtőmunka Papír-, szelektív hulladékgyűjtés szervezése Sajtófigyelés – Társadalmi felelősségvállalás (CSR)
Biológia	Egészséges táplálkozás Étkezési szokások, diéták Táplálkozás-kiegészítők és divatjaik Élelmiszerek tápanyagtartalma E-számok, táplálék-kiegészítők, összetevők,	Önálló gyűjtőmunka alapján tanulói kiselőadás Csoportmunka, szituációs játékok, tesztfeladatok, vita, gyűjtőmunka

	vitaminok Élelmiszer-címkézési szabályok Génmódosított élelmiszerek (GMO) Biotermékek Állatkísérletek Fenntartható fogyasztás Környezettudatos fogyasztás, gazdálkodás	Feladatlap, étrendkészítés Gyűjtések és akciók szervezése -élelmiszer-címkék Sajtófigyelés – Megtévesztő reklámok az élelmiszerek, táplálkozás területén Tanulói kísérletek
Kémia	Gyártási technológiák Élelmiszerek kémiaja Élelmiszerbiztonság Élelmiszeradalékok (E-számok) Kozmetikumok, tisztítószeresek Háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használata	Csoportmunka, szituációs játékok, tesztfeladatok, vita Megtévesztő reklámok az élelmiszerek, kozmetikumok használatában Tanári demonstráció Tanulói kísérletek
Fizika	Műszaki ismeretek a fogyasztóvédelemben Mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák) Közmű ismeretek Újrahasznosítható energiaforrások	Csoportmunka, tesztfeladatok, gyűjtőmunka Mérési feladatok önállóan és csoportmunkában
Földrajz	Eltérő fogyasztási struktúrák és szokások Az utazó jogai; A fogyasztók joga az Európai Unióban; Fogyasztói magatartás Magyarországon és külföldön	Tanári magyarázat Önálló gyűjtőmunka alapján tanulói kiselőadás
Matematika	Pénzgazdálkodás Takarékosság Mértékegységek Pénzügyi szolgáltatások, bank és biztosítás Kamatszámítás (THM) Befektetések Öngondoskodás	Tanári magyarázat Átváltás, mértékegységek, százalékszámítás, kamat-és hozadékszámítás Sajtófigyelés – Pénzügyi szolgáltatások, befektetések, megtévesztő reklámok
Magyar nyelv és irodalom	Reklámnyelv, feliratok: a reklám kommunikációs csapdái Érdekérvényesítés, jogi nyelvezet	Vita, szituációs játék Kérelmek, panaszlevelek fogalmazása
Történelem	Fogyasztói jogok Magyarországon és az Európai Unióban A fogyasztóvédelem története (céhek, manufaktúrák, kis- és nagyvállalkozások, tröszt, konszern, szindikátus) A reklám története Pénzgazdálkodás, piacgazdálkodás Szociális és társadalmi kompetencia fejlesztése Alapvető fogyasztói magatartásformák A fogyasztóvédelmi szervezetek, intézmények Társadalmi felelősségvállalás	Tanári és meghívott előadók prezentációja. Önálló gyűjtőmunka alapján tanulói kiselőadás Csoportmunka, tesztfeladatok, gyűjtőmunka, feladatlap, Gyűjtések, és különböző akciók szervezése Sajtófigyelés – Társadalmi Felelősségvállalás
Digitális kultúra	Elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), Internetes fogyasztói veszélyforrások, Telefónia Internetes szolgáltatások; Könyvtárhasználat	Önálló gyűjtőmunka alapján tanulói kiselőadás Önálló ismeretszerzés az interneten keresztül
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	A reklám képi nyelve és hatásai Tudatosítást irányító fontosabb kérdések a NAT alapján: „Miért van annyi reklám a világban? Mi a reklám célja, szerepe és hatása? Vajon mit lehet és mit nem reklámozni? Milyen szempontok szerint, milyen módon értelmezhető egy reklámfilm? A fogyasztói döntések milyen hatással lehetnek a gazdaságra? Milyen kölcsönhatással vannak egymásra a média és a fogyasztói társadalom?”(NAT)	

Testnevelés	Az vagy, amit megesszel Wellness, fitness Mindennapi egészségünk; Táplálék-kiegészítők	Tanári magyarázat Személyes kompetenciák kialakítása
Vizuális kultúra	Reklám	Reklámkészítés (vizuális, audiovizuális eszközök alkalmazása), Montázskészítés
Egyéb	Közgazdasági / környezetismereti szakkörök; Az iskolai büfé Táborok, Erdei iskola Üzem- és gyárlátogatás, fogyasztóvédelmi szervezetek munkájának megismerése	

2. 3. Az iskolai munka feltételei és szinterei

2. 3. 1. A tárgyi feltételek

Az iskola épülete több mint 120 éves, melynek teljes rekonstrukciója 2005-ben fejeződött be. Az épületben a nevelő-oktató munka szinterei:

19 osztályterem,

14 szaktanterem (a 2. emeleten a biológia, a kémia, és a kémia labor, valamint a két informatika; az első emeleten a fizika és a fizika labor, a neolatin és a német; a földszinten az angol; a pincszinten a földrajz-történelem és a magyar-média; a tetőtérben a művészeti és az orosz);

1 tornaterem és a – a pincében kialakított – 2 tornaszoba és konditerem;

díszterem, diákszoba a tetőtérben, a földszinten könyvtár, orvosi szoba és öltöző, büfé, valamint a pincszinten kialakított aula.

Mindkét informatika termünk korszerű számítógépekkel felszerelt. Az épületen belül megvalósítottuk a vezetékek nélküli internet-hozzáférést (wifi). A szaktantermekben projektorok segítik a munkát, négy teremben (biológiaelőadó, művészeti terem és a két informatika szaktanterem) most már interaktív panel is működik, míg az osztálytermek mindegyikében működik projektor. Sikertől minden osztályteremben zárható szekrényt (rekeszt) biztosítani valamennyi tanulónknak.

Az aulát új színpaddal, világítástechnikával és függönnyel láttuk el; célunk egy minimális hangszigetelés kialakítása. Azonban jelenleg sincs olyan fedett tér, ahol összes tanulónk elférhetne. Így ünnepélyeink, rendezvényeink költségeinek csökkentése érdekében együttműködünk a Madách Színházzal és a Pesti Magyar Színházzal.

Az iskolaudvar jelenleg többfunkciós sportudvarként tud működni. A rekortán gumiburkolattal ellátott részen a szabadtéri edzőpark és a kosárlabdapalánkok találhatóak, a sportpályán a labdarúgás és a röplabdameccsek a főszerep. Az alagsorban található

pingpongasztal és a konditerem. Jelenleg a szomszédos lakóházzal közös tűzfal is fel van állványozva, a hátsó bejárat felé néző (Hársfa utcai) udvari homlokzati párkány pedig jelentős mértékben sérült, ez óvatosságra int a biciklik udvari tárolásával kapcsolatban.

A pedagógus létszámát tekintve kifejezetten szűkös a tanári szoba, ezen a szintén a földszinten található tanári pihenő sem enyhít. A tantestület számára megfelelő mennyiségű (a minőségi kérdés már nem ennyire egyértelmű) számítógép és fénymásoló áll rendelkezésre. Önálló tanári munkahelye csak a biológia-kémia, a fizika, az ének-rajz és a testnevelés tantárgyakat tanítóknak van.

2. 3. 2. A személyi feltételek

A nevelőtestület legfőbb feladata, hogy jól és hatékonyan végezze nevelői és oktatói feladatát, amely elsősorban a pedagógiai kultúra személyes és közösségi színvonalától függ. A személyes kompetenciákról új pedagógus kiválasztását megelőzően egy állásinterjún és egy próbatanításon győződünk meg, amelyeken részt vesz az iskolavezetésen kívül az adott szak munkaközösség-vezetője is. A pályakezdő (gyakornok) kollegákkal az igazgató által megbízott mentorok foglalkoznak. A nevelőtestület minden tagja a törvény által előírt végzettséggel rendelkezik, többen szaktanácsadók, vagy vezetőtanárként a tanárképzésben vesznek részt. A tantestület stabilitását mutatja, hogy tanáraink kétharmada több mint 10 éve tanít iskolánkban.

Akkor tudnak csak a tanulók érdekeinek és céljainak leginkább megfelelően dolgozni, ha egységes célkitűzéseket egységes színvonalú munkával próbálunk elérni. Feltétlenül szükséges ezért, hogy a nevelőtestületen belüli szakmai munkaközösségek az egyéni mindennapos munka mellett közösen megállapított és elfogadott oktatási célokat és színvonalat képviseljenek. Ennek érdekében a munkaközösség tagjai által választott és az igazgató által kinevezett munkaközösség-vezető vezetésével, a megítélése szerinti gyakorlatiassággal, de legalább tanévenként négy alkalommal munkaközösségi értekezlet keretében a szakmai csoportok megbeszélik és értékelik az eltelt időszak, illetve az előttük álló periódus feladatait. Tíz munkaközösségünk számára lehetőség szerint közös lyukasórát is biztosítunk az órarendben.

Az iskolai munkát segíti két félállású iskolapszichológus, egy rendszergazda, két iskolatitkár és egy laboráns.

A tantestületen belüli kapcsolattartást és a vezetők munkamegosztását a Szervezeti- és Működési Szabályzat szabályozza. A legfontosabb kérdésekben – például az éves munkaterv

alapelvei, a munkaterhek szabályozása – az igazgató a helyettesekkel és a Köznevelési foglalkoztatotti tanács tagjaival egyeztet. Létrehoztunk egy középvezetői fórumot is, amelynek tagjai az előbbieken kívül a munkaközösség-vezetők és a diákmozgalmat segítő tanár. A megnövekedett feladatok miatti rendszeres információáramlás formális kereteit biztosítja a munkaterv szerint rendszeresen tartott tantestületi értekezlet és a kedd déli röpgyűlések.

A gimnázium az ELTE partnerintézményeként minden tanévben fogad hallgatókat, hogy nálunk teljesítsék az összefüggő szakmai gyakorlatukat. A tanárjelölt közvetlen kapcsolata a (vezető és a szakos) mentor, aki a mentorálási folyamat során végig támogatja a jelölt tanári fejlődését. Teszi mindezt úgy, hogy a tanulók minőségi oktatása, e tekintetben a szülői igények magas színvonalon teljesüljenek akkor is, amikor a tanárjelölt már önállóan is végzi pedagógiai tevékenységeit. „Az egész iskola mentorál” - értéket tulajdonítunk a tanárjelöltek iskolai jelenlétének, és ez nemcsak „tárgyasul” (pl. a digitális eszközök órai felhasználásáról való tudásuk), hanem a tantestületen belül szemléletformáló erejű (lásd a pályakezdés nehézségeiről, a kezdő pedagógus szocializációjáról, a tanári identitásról, a reflektivitásról való gondolkodást). Ekképp a tanárjelölt a mi folyamatos tanári fejlődésünk, megújulásunk egy (lehetséges) eszköze, visszahat a mi pedagógiai munkánkra.

2. 3. 3. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a tanulók nevelése, oktatása, a tananyag átadása, a tanulók teljesítményének ellenőrzése, értékelése.

Ezzel összefüggésben

- gondoskodik a tanulók személyiségének fejlesztéséről
- segíti a tehetségek felismerését, kiteljesedését
- segíti a hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását
- rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanuló iskolai teljesítményéről
- segíti tanítványai pályaorientációját
- elvégzi a rá háruló adminisztrációs feladatokat
- aktívan részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, az iskolai rendezvényeken
- ellátja az iskolai munkával kapcsolatos felügyeletet (érettségi, OKTV, egyéb versenyek, folyosói felügyelet stb.)
- szükség esetén helyettesítési feladatokat lát el.

Az oktató-nevelő munka leginkább a tanórákon mérhető le, ezért az egyes tanárok óráit többféleképpen is értékeljük. Új elem TÉR, melynek működtetéséről jogszabály rendelkezik, és óralátogatás is kapcsolódik hozzá. Az első évnek a tapasztalatait először a 2024/25-ös tanév végén lehetett megfogalmazni. A 2008-ban bevezetett (és a 2019/20-es tanévtől időlegesen felfüggesztett) belső fejlesztésű tanárértékelési rendszerünkben diákjaink értékelik valamennyi tanárukat. Egy valódi pedagógusértékelési rendszerből a tanulók nem kihagyhatók, ezért próbáljuk megtalálni az új szerepét ennek a visszajelző rendszernek, majd ez alapján ismét működtetni. A tanulói visszajelzés gyűjtése - és ezen keresztül a reflektív gondolkodásmód és szemlélet erősítése - a pedagógus saját pedagógiai munkája fejlesztésének, tökéletesítésének eszköze. Ez az, ami valódi értéket képvisel a nevelési-oktatási tevékenység fejlesztésében.

A pedagógusok aktív tagjai az iskola közösségi életének, amely tevékenység döntően meghatározza az iskola légkörének alakulását (közös rendezvények – „fehér asztal”, pedagógus nap, közös sport, szalagavató-tánc, kirándulások).

A pedagógusok feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes felsorolását személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A kötött munkaidő beosztását (teljes álláson heti 32) az igazgató határozza meg. Ahhoz, hogy az iskolánk által vállalt feladatokat szabályosan tudjuk teljesíteni a Mt. 93.§ (1) alapján a munkaidőt havi munkaidő-keretben határozzuk meg. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait a kötött munkaidő neveléssel-oktatással le nem kötött részében az alábbiakban határozzuk meg:

- szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, tehetséggondozás,
- sportkör, tömegsport foglalkozás,
- egyéni vagy csoportos felzárkóztató, fejlesztő foglalkozás, előkészítő
- pályaválasztást segítő foglalkozás,
- közösségi szolgálattal kapcsolatos foglalkozás
- diákönkormányzati foglalkozás, ifjúságvédelmi feladatok,
- a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás,
- tanulmányi, kulturális verseny, házi bajnokság,
- az érettségi, különbözeti, felvételi, átvételi és osztályozó vizsgák, szóbeli próbaérettségi lebonyolítása,
- helyettesítés, készenlét a helyettesítésre kijelölt órában,

- foglalkozások, tanítási órák előkészítése, kísérletek, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása,
- a tanulók teljesítményének értékelése, a tanulók dolgozatainak javítása
- az intézmény kulturális- és sportéletének, versenyeknek, a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése, felügyelete,
- a tanulók felügyelete előre tervezett beosztás szerint (óráközi szünetekben), vagy alkalomszerűen (vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken),
- eseti helyettesítés, készenlét,
- a pedagógiai tevékenységhez kapcsolódó ügyviteli tevékenység,
- az intézményi dokumentumok készítése, vezetése,
- a szülőkkel történő kapcsolattartás, szülői értekezlet, fogadóóra megtartása,
- részvétel értekezleten, röpgyűlésen,
- osztályfőnöki munkával összefüggő tevékenység,
- pedagógusjelölt, gyakornok szakmai segítése, mentorálása,
- nevelőtestület, a szakmai munkaközösség munkájában történő részvétel,
- munkaközösség-vezetés,
- az intézményfejlesztési feladatokban való közreműködés,
- környezeti neveléssel összefüggő feladatok ellátása,
- iskolai szertár fejlesztése, karbantartása,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken.

2. 3. 4. Az osztályfőnöki munka tartalmi és feladatai

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév februárjában elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. Munkájáért osztályfőnöki pótlékot kap. Feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési folyamatokat, alaposan megismerje tanítványainak személyiségét és elősegítse a társadalomba való beilleszkedésüket. Mindezek érdekében együttműködik:

- az osztályban tanító tanárokkal az egységes követelmények és eljárások érdekében. Körültekintően előkészíti a félévi és az év végi konferenciákat.
- az osztály szülői közösségével; szülői értekezleteken beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, ismerteti a soron lévő feladatokat, bővíti egyes nevelési kérdések megvitatásával a szülők és saját ismereteit, tanácsokat ad, törekszik a család és az iskola nevelési munkájának összehangolására. Ügyel arra, hogy a szülők

rendszeresen tájékozódhassanak gyermekük tanulmányi előmeneteléről és az iskolai élet eseményeiről. Részt vesz az összevont szülői értekezleteken.

- az ODB-vel: tudatosan felhasználja segítségüket; észrevételeiket, javaslataikat igényli és hasznosítja. Az ODB-t tanácsaival segíti, hogy kötelességei teljesítésével párhuzamosan minél szélesebb körben élhessenek diák-önkormányzati jogaikkal.

Az osztályfőnök tehát egyrészt a tanulót, a tanulóközösséget képviseli az iskolában a tantestület felé, pl. egy osztályozó értekezleten a tanulók személyes megismerése alapján tanácsaival segíti a megfelelő döntések meghozatalát, másrészt a társadalmi környezet jelenségeit közvetíti a tanulók felé, pl. felhívja a diákok figyelmét egy-egy társadalmi aktualításra, egy-egy valós élethelyzetre, például egy drogprevenciós foglalkozás során.

Az osztályfőnök nemcsak szervezi az osztály életét, hanem tudatosan alakítja azt az osztályfőnöki óra segítségével, illetve a tanórán, és sok esetben iskolán kívüli programokkal.

Az osztályfőnökök végzik a diákok kötelező közösségi szolgálatának adminisztrálását az iskolai dokumentumokban.

Az osztályfőnöki munka eredményességének növelésére javasolt módszerek:

- szükség esetén az igazgató hozzájárulásával az osztályban tanító tanárokat tanácskozásra hívhatja össze,
- indokolt esetben az iskolapszichológus segítségét kérheti, családlátogatást végezhet,
- az osztályában órákat látogathat,
- segítheti szabadidős programok szervezését, a közösség fejlesztése céljából.

Az osztályfőnökök feladatai:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Megismerteti a tanulókkal jogaikat és kötelességeiket (Házirend).
- Figyelemmel kíséri az egyes tanulók előrehaladását, fejlődését, hiányzásait. A tanulók mellett áll, és segíti őket iskolai életük nagy fordulópontjainál, pl. emelt szintű csoport választása, osztályozó vizsgák, előrehozott érettségi vizsgák, jelentkezés az érettségire, továbbtanulás stb.
- Vezeti a félévi és év végi osztályozó konferenciákat, minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a tanuló személyiségének, körülményeinek alapos ismeretében segíti a korrekt döntések meghozatalát.

- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Szülői értekezleteket tart. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-napló vezetése, teendők a Krétában, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok, anyakönyvek, beírási napló megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása, statisztikai adatszolgáltatás, a kötelező közösségi szolgálat teljesítésének követése, bevezetése a naplóba, törzslapra, bizonyítványba.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében. Egy-egy részfeladat elvégzésével diákjaival együtt bekapcsolódik a nagy iskolai rendezvények lebonyolításába.
- Osztályával együtt osztályszintű rendezvényeket szervez, pl. osztálykirándulás, karácsonyi ajándékozás, megemlékezések, hangverseny-, színház-, mozi látogatások.
- Valamennyi új 9. osztály osztályfőnöke a 9. osztály megkezdése előtt májusban szülői értekezletet tart, részt vesz a testvérosztály fogadásán és a gólyatáborban.
- A diákokkal közösen kiválasztja és megbízza az osztály diákbizottságának tagjait. Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Folyamatosan segíti a diákokat a helyes tanulási módszerek kialakításában.
- Diákjaival együtt elkészíti az osztály dekorációját, közösen kialakítják az osztály életterét. Igényességre, rendre, a környezet megóvására neveli diákjait.
- Egymásra épülő tematikával osztályfőnöki órákat tart. Az osztályfőnöki órák tematikájában nagy hangsúlyt fektet – az osztályfőnöki munkatervben szereplő – alábbi témákra: erkölcsi értékrend és reális önismeret kialakítása, életvezetési modellek megalapozása, családi életre nevelés, a reális pályaválasztás segítése, a demokrácia alapelveinek közvetítése, hazaszeretetre, nyitottságra, toleranciára nevelés, az ökológiai szemlélet formálása, egészséges életmódra nevelés, konfliktuskezelési technikák kialakítása, kritikus gondolkodásmód, önálló döntés képességének kialakítása. Törekszik arra, hogy a kooperatív technikára épülő órák számát növelje, drámajátékokkal, projektfeladatok beépítésével, meghívott előadókkal, kortárs-oktatókkal stb. érdekessé tegye az osztályfőnöki órákat.

- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra. Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

Munkájában az osztályfőnöki munkaközösség és a munkaközösség által felkért osztályfőnök-helyettes segít, aki rendszeresen együttműködik az osztályfőnökkel az osztály nevelési programjának megvalósításában. Az osztályfőnök hiányzása esetében elvégzi az osztályfőnöki teendőket.

2. 3. 5. Az iskolai struktúra

Gimnáziumunk osztályszerkezete az elmúlt években folyamatosan változott. Az 1998/99-es tanév óta iskolánk négy és hat évfolyamos gimnáziumként működött. A 2004/2005-ös tanévben indítottuk először öt évfolyamos nyelvi előkészítő osztályt angol és német nyelvből. Ugyanakkor a fenntartóváltással a 2006/2007-es tanévtől a hat évfolyamos képzés felmenő rendszerben megszűnt. Iskolánk így **négy és öt évfolyamos gimnáziummá** vált.

2003-tól a korábbi 16 tanulósoportos szerkezet 18 tanulósoportosra változott. Ezt a felújítási munkálatok során megnövekedett terület tette lehetővé (szaktantermek a tetőtérben és a pincében; több, de kisebb alapterületű törzstanterem az emeleti szinteken). A fenntartó engedélyét megkaptuk, a szükséges törzstantermet kialakítottuk, így a 2008/09-es tanévtől 19 tanulósoporttal működünk. Az osztályszerkezet a következő négy évben terveink szerint így alakul:

Tanév/ Osztály	Négy évfolyamos				Öt évfolyamos					Gimnázium összesen
	9.	10.	11.	12.	9. Ny	9.	10.	11.	12.	
2025/26	3	2	2	3	1	2	2	2	2	19
2026/27	4	3	2	2	1	1	2	2	2	19
2027/28	3	4	3	2	1	1	1	2	2	19
2028/29	3	3	4	3	1	1	1	1	2	19

Az osztályok fő profilja a kezdő szakaszban (9-10. osztály) a nyelvoktatás; az idegen nyelvekből emelt szintű, illetve emelt óraszámú oktatást biztosítjuk. Ezek közül vagy első vagy második idegen nyelv kötelezően az angol. Az idegen nyelvek tanításához lásd a 3.1.1. fejezetet.

Az emelt szintű érettségire (felvételizre) felkészítő utolsó két évben még - előzetes választás alapján - a tantárgyakból biztosítjuk az emelt szintet. Emelt szintű (+2 órás) csoportot 8 jelentkezőtől indítunk valamennyi tantervünkben szereplő tárgyból.

2. 3. 6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A 9-10. évfolyamon az osztályon belüli csoportok általában valamelyik idegen nyelv alapján szerveződnek (matematika, digitális kultúra, magyar nyelv, kémia). A négy évfolyamos osztályok angol haladó csoportjai az első tanítási napon írt szintfelmérő alapján jönnek létre, jellemzően osztályok közötti csoportok kialakításával (2 osztály sávon), esetenként osztályon belüli csoportok (haladó angol – középhaladó angol) kialakításával. Ugyan a második idegen nyelv egyben a felvett tanulók osztályba sorolásának az alapja is, de a nagyobb választék biztosítása érdekében a második idegen nyelvből is létrejöhetnek osztályközi csoportok.

Testnevelésből a nemek szerinti bontása miatt eleve osztályközi bontással szervezzük meg az oktatást. Technikai csoportbontás esetén (testnevelő osztályfőnök) az osztályban a 10. évfolyamtól bontva kerül az órarendbe a magyar nyelv (így 11-12. évfolyamon a magyar nyelv akkor is osztálykeretben marad, ha irodalomból az emelt szintű csoport évfolyamszintű bontással kerül az órarendbe), 12. évfolyamon a mozgóképkultúra és médiaismeret is.

A 11. évfolyamon már nagyrészt megszűnnek az osztályon belüli csoportok, és szinte valamennyi tantárgyból évfolyamközi emelt és középszintű csoportokba vagy „sávra” (11. évfolyam: művészetek, természettudomány) kerülnek a tanulók; azonban ezek kialakításánál lehetőség szerint figyelembe vesszük az osztályhoz tartozást. (Pl.: magyar nyelv és irodalom tantárgyból az emelt szinten tanulók kiválása után együtt marad az osztály.)

2. 3. 7. A csoportok és az emelt szintű képzés választásával kapcsolatos szabályok

Gimnáziumunk tanulói iskolánkba való jelentkezésükkel elfogadták, hogy 9. (9. ny) és 10. évfolyamon emelt szinten (heti öt órában), illetve emelt óraszámban (heti négy) tanulják az idegen nyelveiket. A 9. ny évfolyamon kötelezően, a 9. és 10. évfolyamon szabadon választható a heti 1 órás tehetséggondozó foglalkozás. A 10. évfolyamos tanulók kötelezően választanak (legalább) egy tantárgyat, amit a 11-12. évfolyamon emelt szinten kell tanulniuk. Az iskola április 15-ig közzéteszi a tantárgyi választékot és azon tanároknak a nevét, akik előreláthatóan a csoportokat tanítani fogják. Ennek kialakításához, a csoportot tanító tanár személyének kiválasztásához kikérjük az érintettek véleményét.

a) A választás véglegesítését május 20-ig kell a tanulónak leadnia, úgy, hogy rajta kívül a szülő is aláírja.

b) Csoportot 8 fő jelentkezése esetén indítunk.

c) A tanulók választása mind a kötelezően, mind a szabadon választott csoport esetében egy tanévre szól. Módosítani csak a tanév végén – a május 20-ig leadott kérelem alapján – lehet.

2. 4. A gimnáziumunkban folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési és értékelési rendszere

2. 4. 1. A felvételi eljárás és a szóbeli felvételi vizsga követelményei

Gimnáziumunkba csak azoknak a tanulóknak a jelentkezését várjuk, akiknek az általános iskolai eredményeikből számított hozott pontjaik elérik az 56-ot és idegen nyelvi ismereteik haladó nyelvből megfelelnek az iskola honlapján a "Nyelvi minimumok" menüpont alatt részlezett elvárásoknak. A hozott pontok számításakor figyelembe vesszük az általános iskolában elért 7. év végi és 8. osztályos félévi eredményeket *magyar irodalomból és nyelvtanból, történelemből, matematikából, idegen nyelvből, fizikából vagy kémiából és biológiából vagy földrajzból* maximum 70 pont értékben. (Az utóbbi két-két tárgyból a legnagyobb összpontszámúakat számítjuk.)

Minden tagozatra a központi felvételi eljárás alapján vesszük fel a tanulókat.

1. A felvételi eljárásunkban az *anyanyelvből és matematikából* készített **központi írásbeli** vizsgatesztekkel elérhető pontszám a teszteredmények kétszerese, 100-100 pont.

2. A **szóbeli vizsgák** két, időben nem elkülönülő részből állnak. Az első részben a tanulók viselkedéskultúráját, kommunikációs készségét (szövegalkotási képesség segédanyag alapján) és általános tájékozottságát vizsgáljuk (elérhető pontszám 40). A második részben az idegen nyelv szóbeli ismeretéről adnak számot egy általuk kihúzott szöveg és egy általános beszélgetés alapján (elérhető pontszám 40). A szóbeli felvételi időtartama 20 perc, a felkészülésre összesen egy vizsgaidőnyi időtartam áll a tanulók rendelkezésére.

Általános szabályok:

- ◆ A szóbeli vizsgán legalább kéttagú bizottság van jelen, és – a felvételiző beleegyezésével – jelen lehet a szülő is.

- ◆ A felvételi eljárásból kizáró ok, ha a hozott pontok nem érik el a 63 pontot (halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében az 56 pontot).
- ◆ A szóbeli idegen nyelvi vizsgán 50% alatti teljesítményt nyújtó tanulókat nem rangsoroljuk, ők a gimnáziumba nem vehető fel.

2. 4. 2. Az átvételi eljárás (vizsgák)

Iskolánk átvételi eljárást üres férőhely esetén egy tanévben kétszer szervez: januárban az első félév vége után, illetve júniusban, a tanítási év vége után. Az átvételi eljárásra jelentkezéshez az iskola igazgatójának címzett írásbeli átvételi kérelmet (ímél is megfelelő) várunk a szülőtől (még nagykorú tanuló esetében is). A féléves átvételi eljárásban való részvételhez január 5-ig, az év végihez pedig június 5-ig fogadjuk a kérelmeket. A kérelmekhez kérjük csatolni a tanulmányi eredményekről szóló következő dokumentumokat (pdf vagy fénykép formában):

- 9. évfolyamos tanulók esetében a központi írásbeli vizsga értékelő lapját és a 8. évfolyamos év végi bizonyítványt, júniusi vizsga esetében a féléves értesítőt is,
- magasabb évfolyamra jelentkező tanulók esetében az előző év végi bizonyítványt, júniusi vizsga esetében a féléves értesítőt is.

Az elfogadott kérelmek esetében a vizsgákat szervező igazgatóhelyettes a szülőket ímélben egyénileg tájékoztatja a vizsganapra vonatkozó, illetve egyéb tudnivalókkal kapcsolatban.

Átvételre csak annak a jelentkezőnek a kérelmét tudjuk fogadni, akinek

- féléves átvétel esetében az aktuális féléves értesítőjének és az előző tanév év végi bizonyítványának,
- júniusi átvétel esetében az év végi bizonyítványának és az előző tanév év végi bizonyítványának az átlaga az elméleti tantárgyakból eléri a 4,5-et,
- és a kötelező érettségi tantárgyakból (magyar nyelv, irodalom, idegen nyelvek, matematika és történelem) legalább 4-es osztályzat szerepel az aktuális értesítőben / bizonyítványban.

(Ha az átjelentkező tanuló a vizsga napjáig nem kapja meg a bizonyítványát, ez esetben az e-naplóból kikért év végi értékelést kell előzetesen elküldeni.)

Az átvételi eljárás során a tanuló **magyar nyelv és irodalomból, matematikából** írásbeli vizsgán (“átvételi dolgozat”) vesz részt. Ez a vizsga kifejezetten tananyagtartalomhoz illeszkedik, az adott évfolyam féléves / teljes tanévet felölelő témáival kapcsolatban tartalmaz feladatokat. Az átvételi eljárás része még egy írásbeli feladatokra épülő vizsga az osztályban

tanult megfelelő idegen nyelvből. A tanuló esetében egyénileg mérlegeljük, hogy erre mindkét vagy csak a haladó (angol/német) vagy csak a kezdő idegen nyelv esetében kerül sor, az írásbelit kiegészíti-e szóbeli beszélgetés (pl. az átvételre jelentkező tanuló valamelyik idegen nyelvét a mi óraszámunknál alacsonyabb óraszámban tanulja). Az írásbeli részt követi egy bemutatkozás és egy **szóbeli beszélgetés** a leendő osztályfőnökkel – ezen már csak azok a jelentkezők tudnak részt venni, akik az írásbeli vizsgán külön-külön is elérték az 50%-ot.

Amennyiben a jelentkező a középfokú képzésben csak egy nyelvet tanul, a természettudományos tantárgyak helyett komplex természettudományt tanul, a 9-10. évfolyamon művészeti neveléshez nincs tantárgya (éneke-zene és vizuális kultúra), átvételi jelentkezését nem tudjuk fogadni.

Az átvételről az írásbeli eredmények és az átvételi eljárásban részt vevő tanárok javaslatainak ismeretében – lehetőleg még az átvételi vizsgák napján – az igazgató dönt.

2. 4. 3. A tanulmányok alatti vizsgák

Az osztályozóvizsga

A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához, vagy egy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha

- előrehozott érettségire kíván jelentkezni, de még nem teljesítette az adott tantárgytanulmányi vizsgakövetelményeit; nem szerezte meg a helyi tantervben előírt osztályzatot;
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet; (összesen 250 órát meghaladó hiányzás, az adott tantárgyból, a hiányzás meghaladja az éves óraszám 30%-át);
- egyéni munkarend miatt az OH vizsgakötelezettséget írt elő a részére;
- felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozóvizsga letételére kötelezték;
- tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból);
- más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból (pl. idegen nyelv) különbözeti vizsga letételére kötelezték;
- a tanórákon nem tanult tantárgyból osztályozóvizsga letételére engedélyt kapott.

Az osztályozó vizsgával kapcsolatban a következők szerint kell eljárni:

- Az osztályozóvizsga-kötelezettség évente két vizsgaidőszakban, januárban (1. félévi) és júniusba (év végi) teljesíthető, azonban az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga pontos napjáról minimum két héttel a kitűzött dátum előtt tájékoztatjuk a vizsgázót.
- A tanuló egyéni jelentkezése alapján engedélyezett osztályozóvizsgát a tanítási év mindkét félévében egy-egy alkalommal tud tenni.

(1) Szeptember 1-15. között – erre azok a tanulók tudnak jelentkezni, akik

- a vizsgatárgyukból a tanév *október-novemberi vizsgaidőszakában szeretnének előrehozott érettségit tenni* vagy
- *le akarják zárni a nyelvtanulásukat* a tanévre vagy a képzés végéig, illetve
- *az iskolában nem tanult (harmadik) idegen nyelvből szeretnének osztályzatot.*

Az osztályozóvizsgára való jelentkezés határideje: június 15.

(2a) Február 1-15. között – erre azok a tanulók jelentkezhetnek, akik

- *le akarják zárni a nyelvtanulásukat* az adott tanévre vagy a képzés végéig, illetve
- *az iskolában nem tanult (harmadik) idegen nyelvből szeretnének osztályzatot.*

Az osztályozóvizsgára való jelentkezés határideje: a téli szünet előtti utolsó tanítási nap.

VAGY

(2b) Április 15-30. között – erre azok a 10. vagy 11. évfolyamos tanulók kell, hogy jelentkezzenek, akik a vizsgatárgyukból *előrehozott érettségit szeretnének tenni az adott tanév május-júniusi vizsgaidőszakában.* Az érettségi vizsgaszabályzattal összhangban a tanulók

- azokból a tantárgyakból, amelyek tanítása a 12. évfolyam előtt lezárul, illetve
- idegen nyelvből (latinból is) jelentkezhetnek az áprilisi osztályozóvizsgára.
- Azok a 11. évfolyamos tanulók, akik biológiából, fizikából vagy kémiából emelt szintű képzésben (külön csoport, 2 éves tantervi program) vesznek részt, és előrehozott érettségre jelentkeznek, a tantárgy 11-12. évfolyamának anyagából szintén áprilisban tesznek osztályozóvizsgát.
- Digitális kultúrából 11. osztályban a heti 4 órás csoport esetében a választható heti 2 óra az *alapóra mellé* kerül (nem alkot önálló csoportot), ezért 11. évfolyamon az előrehozott érettségihez szükséges osztályozóvizsgát áprilisban csak a 11. évfolyam anyagából kell tenni.
- Földrajzból 11. osztályban a heti 4 órás csoport tanulóinak – a digitális kultúrához hasonlóan – az előrehozott érettségihez nem kell osztályozóvizsgát tenniük.

- Azok a tanulók, akik a 11. évfolyamon a heti 2 óra természettudomány keretén belül tanulnak biológiát, fizikát vagy kémiát, a középszintű érettségire készülnek. A 9-10. évfolyam követelményeinek teljesítésével a vizsgára bocsátás feltételeit is teljesítették, így a 11. évfolyamon az előrehozott érettségire való jelentkezéshez nem kell osztályozóvizsgát tenniük. Földrajzból a heti 2 órás csoport esetében (vagy csak földrajz vagy csak természettudomány: földrajz) szintén nem kell osztályozóvizsgát tenni az előrehozott érettségéhez.

Abból a vizsgatárgyból, amiből nem lehet előrehozott érettségit tenni, a tanuló saját döntése alapján, tanulmányainak lerövidítése céljából kérelmezett osztályozóvizsgáját nem engedélyezzük. A 10. évfolyamon nem szervezünk osztályozóvizsgát a művészeti valamint a természettudományos tantárgyakból. Digitális kultúra tantárgyból az előrehozott érettségéhez szükséges osztályozóvizsgát csak a 11. évfolyam áprilisi vizsgaidőszakában szervezzük meg. Az osztályozóvizsgára való jelentkezés határideje: február 15.

- Az osztályozóvizsga követelményeit az iskola helyi tanterve rögzíti.
- Az osztályozóvizsga helye az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van. (Vedégtanulói jogviszonyban lévő tanulónka fogadó iskolában tesz osztályozóvizsgát.) A jogviszony létrejöttét az igazgató kérelme alapján a fogadó intézmény igazgatója engedélyezi.
- A közismereti tárgyak mindegyikéből írásbeli és szóbeli vizsgát kell tenni.

Kivételt képeznek ez alól:

digitális kultúra – gyakorlati vizsga

matematika – a szóbeli vizsgára nincs külön tételsor (a kérdések az írásbeli feladatlap témáihoz kapcsolódnak)

testnevelés – gyakorlati vizsga

- **Az írásbeli vizsga** időtartama tantárgyanként és évfolyamonként 60 perc.
- Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
- **A szóbeli vizsgát** az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket az igazgató vagy megbízottja látja el. A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie. A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 20 percet kell biztosítani (kivéve az

idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő). A feleletek maximális időtartama évfolyamonként 15 perc.

- Egy vizsgázónak egy napra maximum három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- Az osztályozóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközösség által a helyi tantervben elfogadott értékelési rendszere szerint történik.
- Az osztályozóvizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- Az osztályozóvizsga nem ismételtető meg.
- Sikertelen osztályozóvizsga esetén a tanulónak 3 hónapon belül javítóvizsgát kell tennie.
- Az osztályozóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.
- Ha a tanuló osztályozóvizsgával teljesítette a követelményeket, a vizsga után nyilatkoznia kell
 - kívánja-e tovább tanulni az adott tárgyat
 - idegen nyelv esetén az órarend függvényében kíván-e más nyelvet tanulni?
- Ha a tanuló a tantárgyat továbbra is tanulni szeretné, vagy más tantárgyat kíván tanulni, úgy ezek számára a pedagógiai program szerint választott tantárgynak minősülnek, így a tanórára járás és a követelmények teljesítése kötelező.
- Ha a tanuló a tantárgyat nem kívánja tovább tanulni, az így keletkező „lyukas órákon” jogszerű tartózkodási helye a könyvtár, illetve a folyosó. Az iskola épületét lyukas órán kiskorú tanuló nem hagyhatja el.

A Javítóvizsga

Javítóvizsgán vehet részt a vizsgázó, ha

- ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó-, különbözeti vizsgáról neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

A javítóvizsgával kapcsolatosan az alábbiak szerint kell eljárni:

- A javítóvizsga helye az az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.
- A javítóvizsga időpontját augusztus 21-31. közötti időszakba esően az igazgató jelöli ki.
- A vizsga pontos idejét a nyári szünet előtt a honlapon nyilvánosságra hozzuk.
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent.

- A javítóvizsgát az osztályozó vizsgára előírt módon kell lebonyolítani.
- A javítóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközössége által a helyi tantervben elfogadottak szerint történik.
- A javítóvizsga díjtalan a vizsgázó számára.
- A javítóvizsga nem ismételhető meg.

A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

A különbözeti vizsga

Amennyiben a tanuló másik intézményből átvétellel került a gimnáziumba, és az adott tantárgyat kisebb óraszámban tanulta a helyi tantervünkben szereplő óraszámnál (pl. idegen nyelv), különbözeti vizsga letételére kötelezhető. Különbözeti vizsga kérhető akkor is, amikor a tanuló fakultációt vált, és egy másik tantárgy emelt szintű oktatásába kapcsolódik be. A különbözeti vizsga a tanév során bármikor szervezhető, tartalmát a szaktanár egyeztetve a tanulóval, a vizsga értékelése témazáró értékű évközi osztályzatként kerül a naplóba a többi érdemjegy mellé.

2. 4. 4. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja

Az iskolai teljesítmény ellenőrzési és értékelési alapelvei

- folyamatosság és rendszeresség,
- korrektség és igényesség,
- az objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

Iskolánkban arra törekszünk, hogy a beszámoltatás, értékelés legtöbb formája megfeleljen a következő mérésmethodikai alapelveknek:

a) objektivitás (tárgyszerűség, tárgyilagosság): a pontos javítókulcs és értékelési (pontozási) rendszer biztosítja a tárgyilagosságot, de a szóbeli feleleteknél, illetve esszékérdéseknél is egyértelmű, a tanulók által is ismert szempontrendszer szerint történjen az értékelés.

b) érvényesség (validitás): a feladat, illetve a kérdés valóban azt fejezze ki, amit mérni akarunk, valamint a mérés - értékelés legyen összhangban a tantárgyi követelményekkel.

c) megbízhatóság: teremtsünk optimális feltételeket, hogy a tanuló teljesítményét ne befolyásolják a külső körülmények, illetve lehetőségeink szerint csökkentsük a számonkéréssel járó feszültséget. Fontos, hogy megfelelően súlyozzuk a pontszámokat.

Az értékelés formái

a) *Diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés*

A tanulók előzetes tudásának, készségeinek felmérésére használjuk. A tanév első napján **szintfelmérést** végzünk angol nyelvből az újonnan belépő és a 11. évfolyamon a haladó nyelvi csoportok kialakítására.

Külső, standardizált méréseket kötelezően elrendelheti a minisztérium vagy a fenntartó, melyek révén visszajelzéseket szerzünk arról, hogy tanulóink tudása, képességei milyen szinten állnak az adott populáció átlagtudásához képest. Az OH által szervezett országos digitális mérés a 9-10-11. évfolyamos tanulókat érinti. Az Intézményi Gyorsvisszajelző rendszer adatai részét képezik a pedagógiai eredményességünk vizsgálatának: a mérések összesített eredményeit és szakértői feldolgozását a munkaközösségek elemzik, és felhasználják a fejlesztés irányának meghatározásában. A mérés napján más tanórákat nem szervezünk, kivételt képezhetnek a művészeti tantárgyak, a testnevelés és az osztályfőnöki. A diagnosztikus és külső méréseket érdemjeggyel nem értékeljük.

b) *Formatív értékelés (formáló, segítő)*

A leggyakrabban alkalmazott értékelési eljárás, visszajelzést ad a tanulónak az aktuális tudásáról, megerősíti, illetve korrekcióra készíti. Célja az eredményes tanulás elősegítése, a tanítási - tanulási folyamat optimalizálása. A **szóbeli felelet** lehetőséget ad a diáknak arra, hogy a nyilvánosság előtt egy megadott témáról röviden kifejtse tudását, véleményét. Így javulhat a tanuló nyilvános szereplési készsége, és várhatólag bátrabban és sikeresebben fog a mindennapi életben is verbálisan megnyilvánulni. Egy-egy felelet során a többi diák a hibákból tanulva saját tudását is rendszerezheti, pontosabbá teheti. A számonkérés nem korlátozódik a napi tananyagra, hanem a szaktanár ismétlő kérdésekkel győződhet meg arról, hogy a tanuló rendszeresen készül-e az órákra. A feleleteket a tanár rövid szóbeli értékelése követi, rámutatva a teljesítmény értékeire, hiányosságaira. A felelet hossza lehetőleg nem haladja meg a 10-15 percet.

A **kiselőadás** önként vállalt feladat. A tanítási órán a tanulónak lehetősége van saját kutatási területéről, vagy az őt mélyebben érdeklő (a szaktanárral egyeztetett) témáról társainak előadást tartani. A tanár szóban értékeli az előadást, s ha az színvonalas volt, jeles osztályzattal jutalmazhatja.

Az **írásbeli felelet** kiterjedhet az egész osztályra vagy csak néhány tanulóra. A folyamatos számonkérés a diákokat rendszeres tanulásra szoktathatja. A tanárnak lehetősége

van arra, hogy félévente többször is felelet értékű **röpdolgozatot** írasson. A röpdolgozat írásának időpontját a tanár nem köteles előre bejelenteni. A röpdolgozat tartalma egy adott témakör kisebb részletét öleli fel. A kidolgozásra fordított idő függ a tantárgy sajátosságától is, de lehetőleg maximum 20 perc. Ez a számonkérési mód lehetőséget nyújt a tanulónak és a tanárnak is, hogy lemérje az eddigi munka hatékonyságát, és mivel a tanár a csoport minden tagjának tudásszintjéről visszajelzést kap, ez befolyásolhatja a továbbiakban a tanulási folyamat irányát, a tanár módszerét is. Az írásbeli felelés alól – kérésére – mentesül a tanuló a háromnál több napos hiányzást követő első tanítási órán, ha pedig két hétig vagy annál hosszabb ideig hiányzott, a tanár haladékat ad számára a tananyag bepótolására

Projekt munkát egy nagyobb – esetleg a tananyaghoz lazán kötődő – téma egyéni vagy csoportos feldolgozására várunk. Szervezetten erre 10. évfolyamon a tanulók által kötelezően választható tantárgy esetében kerülhet sor. A tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése érdekében ösztönözzük a csoportmunkát, ebben az esetben a csoporttagok érdemjegyét a pedagógus és a csoport közösen állapítja meg előre megbeszélt szempontok alapján. (Amennyiben a csoport minden tagja ugyanolyan osztályzatot kap, a tanár fenntartja magának a jogot, hogy egy-egy diáknak a csoport jegyétől eltérő jegyet adjon. Ebben az esetben a tanár indokolja a csoport előtt az eltérő osztályzat okát.)

A **házi dolgozat** témájában és formájában tantárgyanként különböző lehet, de mindig gondos előkészítés és a szempontok kijelölése előzi meg. Célja, hogy a tudományos kutatómunka módszereit is elsajátítsák a tanulók, az esszéjellegű munkáknál a formai vonatkozások (hivatkozások, szakirodalom stb.) is az értékelés részét képezik.

c) *Szummatív (összegző) értékelés*

A pedagógiai folyamat nevezetes szakaszainak lezárásakor alkalmazzuk, amikor globális képet akarunk kapni arról, hogy a tanulók milyen mértékben sajátították el a követelményeket. **Témazáró dolgozatot** egy nagyobb tananyagegység lezárásaként íratjuk kellő gyakorlás, illetve rendszerező ismételés után. Az **évfolyamszintű dolgozat** célja pedig az egységes követelmény- és értékelési rendszer kialakítása, fenntartása és a tanulás minőségének fejlesztése. Matematikából és irodalomból a 11. évfolyamon tavasszal szerepel ilyen jellegű számonkérés a tanévben. Kötelező érettségi tárgyak esetében törekszünk arra, hogy a feladatok, kérdések az érettségi írásbeli vizsga szisztémáját, metodikáját kövessék.

Mindkét dolgozattípus esetében a témát a szaktanár pontosan határolja körül, emelje ki a hangsúlyos területeket, és adjon szempontokat a felkészüléshez. Mivel ez az ellenőrzési forma a diákoktól alaposabb szintű felkészülést igényel, a tanár a témazárót nem íratthatja

meg váratlanul. A Házi rend előírásai szerint az osztály egy nap nem írhat kettőnél több témazáró dolgozatot (és mellette legfeljebb egy kisebb dolgozat írátható), így annak időpontját a tanárnak egyeztetni kell az osztállyal. A tanulóknak a dolgozatírás időpontját legalább egy héttel előbb ismerni kell. A dolgozatokat a tanár a megíratást követő 15 munkanapon belül kijavítva adja ki. Amennyiben a diák kéri, a kijavított dolgozatokra adott osztályzatot a tanár szóban is köteles indokolni. Ha a tanár a dolgozatokat nem javítja ki, vagy az osztályzatokat nem hozza a diákok tudomására 15 munkanapon belül, úgy az osztályzatok elévülnek, azaz a tanár nem írhatja be azokat a naplóba és az év végi osztályzat megállapításánál nem veheti azokat figyelembe. A diákoknak az elévülés után is joguk van kérni a dolgozatra kapott osztályzatot. A témazáró és az évfolyamfelmérő dolgozatok százalékos szintjeit a munkaközösségek határozzák meg, s a szaktanárok erről a tanév elején, illetve a dolgozatra való felkészüléskor tájékoztatják a tanulókat. A nagyobb anyagrészből szerzett érdemjegy nagyobb (kétszeres) súllyal esik latba az év végi osztályzatok kialakításánál.

A témazáró vagy évfolyamszintű dolgozat megírására haladékat kap az a tanuló, aki előtte betegsége miatt egy hétig vagy annál hosszabb ideig hiányzott; de köteles azt pótolni a tanárral előre egyeztetett időpontban. A **pótdolgozat** kidolgozására biztosított időtartam megegyezik az eredeti dolgozatírásra fordított időtartammal. A dolgozatra adott érdemjegy érvényességére vonatkozó megszorítások a pótdolgozatra is vonatkoznak.

A szaktanár – a pedagógiai szempontok mérlegelésével – biztosíthatja a **javító dolgozat** írásának lehetőségét, s mivel a javító dolgozat íratása, értékelése stb. tantárgyanként és tananyagonként különböző lehet, a szaktanár egyéni módszereket alkalmazhat, de erről a tanév elején tájékoztatnia kell a tanulókat, és alkalmazkodnia kell azokhoz az alapelvekhez, amelyekben a szakmai munkaközösség megállapodott. A tanórán kívüli szóbeli beszámolóra akkor van lehetőség, ha a diák betegsége, illetve egyéb tartós hiányzás miatt nagyobb anyagrészből számol be. A feleletre kapott érdemjegy súlya a témazáró dolgozat értékével azonos.

Ha egy diák később csatlakozik egy emelt szintű csoporthoz, akkor a szaktanárral egyeztetett tananyagból különbözeti vizsgát köteles tenni.

A **próbaérettségi** vizsgán a tanuló a kétszintű érettségi vizsgához hasonló helyzetben egy nagyobb, több éves témakörből szerzett ismereteiről ad számot. A próbaérettségit a tanuló csoportja (közép vagy emelt) szerint szervezzük meg történelemből a 12. évfolyam elején (szóbeli vizsga, emelt szinten írásbeli is); matematikából pedig a tanuló leadott vizsgajelentkezése alapján 12. évfolyam végén (csak írásbeli). A vizsgatételeket az iskola

tantárgyi munkaközösségének tagjai állítják össze. A szóbeli vizsgán két fős bizottság vizsgálzat. A szaktanár az év végi osztályzat megállapításakor az érdemjegyet vizsgarészenként egy témazáró dolgozattal egyenértékűen veheti figyelembe. Az emelt szintű történelem kijavítására 20 munkanap áll rendelkezésre.

A legfontosabb vizsga az államilag szabályozott **érettségi vizsga** közép- és emelt szinten, melyet az érvényes vizsgaszabályzat alapján szervezünk meg valamennyi általunk tanított tantárgyból. Ösztönözzük a tanulókat, hogy a haladó szinten tanult idegen nyelvből előrehozott érettségi vizsgát tegyenek.

Az évközi teljesítmény értékelésének és minősítésének formái:

A tanulók teljesítményének értékelésében és minősítésében minden tantárgynál a hagyományos ötfokú osztályozási skálát alkalmazzuk. Az értékelés és a minősítés szempontjait, illetve az egyes érdemjegyekhez tartozó teljesítési követelményeket részletesen az egyes tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák, de általában az a tanuló

jeles (5), aki a tantervi követelményeknek a számonkéréskor kifogástalanul eleget tesz, a tananyagot ismeri, érti, önállóan tudja alkalmazni, a tantárgy szaknyelvét használja, szabatosan fogalmaz;

jó (4), aki a tantervi követelményeknek a számonkéréskor megbízhatóan, kevés, jelentéktelen hibával tesz eleget, az ismereteit kis tanári segítséggel tudja alkalmazni;

közepes (3), aki a tananyagot csak pontatlanul vagy hiányosan képes felidézni, gyakran szorul a számonkérés során tanári segítségre;

elégséges (2), aki a számonkéréskor folyamatos tanári segítségre szorul, a továbbhaladáshoz csak a szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik, önálló feladatvégzésre nem képes;

elégtelen (1), aki számonkéréskor a tantervi minimumot folyamatos tanári segítséggel sem képes teljesíteni.

Az értékelést elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanuló teljesítménye hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez. Noha törekszünk a személyre szabott értékelésre, a teljesítmények minősítésekor az érettségit adó képzésben a tanulók esetleges gyengébb képességeit vagy hátrányos helyzetét addig a pontig tudjuk figyelembe venni, amíg ez nem sérti az objektivitás elvét, ugyanakkor minden lehetséges eszközzel segítjük őket a minimumszint elérésében.

Az értékelés és a minősítés szakmai és pedagógiai kifogástalanságáért a szaktanár felel. A szaktanárok a tanulók teljesítményét mindig értékeli, és a teljesítmény minősítését

kifejező érdemjegyeket az e-naplóban vezetik. Kíváncsún tartjuk, az objektív osztályozás érdekében, hogy az érdemjegyek száma félévenként, tantárgyanként a heti óraszám+1, a heti három óránál magasabb óraszámú tanított tantárgyaknál legalább öt legyen. A szaktanárnak követhető módon kell vezetnie a különböző számonkérési formáknál adott érdemjegyeket, a témazáró dolgozatok jegyeit az elektronikus naplóban meg kell különböztetni a többi érdemjegytől. A szaktanár biztosítja a tanulónak a kijavított dolgozatok megtekintését.

A félévi és év végi osztályzatok megállapításának rendje és formái:

A tanulók teljesítményét félévkor és év végén a szorgalmi idő alatt folyamatosan szerzett érdemjegyek alapján értékeljük és minősítjük a jogszabályi előírások szerint. A félévi értesítőben és a bizonyítványban szereplő tantárgyi osztályzatok összefoglaló képet adnak a tanuló adott tanévben nyújtott összteljesítményéről, tehát minősítik a tanuló munkáját. A félévi és év végi teljesítmény minősítése az ötfokú osztályozási skála alapján történik. Mivel a tanulók teljesítményét – értelemszerűen – a szaktanár tudja megítélni és az év közben szerzett érdemjegyek nem azonos súlyúak, általános szabályt a félévi és az év végi osztályzatok megállapítására nem alakítottunk ki, de irányadónak tekintjük a következő szempontokat:

- az év végi osztályzatot az egész éves teljesítmény alapján állapítjuk meg, de figyelembe vesszük a teljesítmény változásának tendenciáit (rontás esetén esetleg azok okait), valamint a tanuló képességeit, szorgalmát és órai munkáját;
- a témazáró és évfolyamonkénti tantárgyi felmérő dolgozatok érdemjegyei a félévi, illetve az év végi osztályzatok megállapításakor nagyobb hangsúlyt kapnak, a tanuló félévi vagy év végi osztályzata azonban nem lehet elégtelen, ha a súlyozottan számított átlag alapján is elérte a 2 teljes szintet;
- ha a tanuló második félévi teljesítménye az elsőhöz képest jelentős, egy osztályzathoz nagyobb pozitív irányú eltérést mutat, az év végi osztályzata abban az esetben lehet két osztályzattal jobb a félévinél, ha a szaktanár által meghatározott formában számot ad arról, hogy pótolta az első félévi hiányosságait;
- A tanulók szaktanár által megállapított félévi és év végi osztályzatait a nevelőtestület az osztályozó konferencián áttekinti, és a tanév végén dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről is. Ha a szaktanár bizonytalan az osztályzat megállapításában, kérheti, hogy a nevelőtestület szavazással döntsön.
- A jogszabályi előírások szerint megtartott évközi vizsgán megállapított osztályzatot a nevelőtestület nem változtathatja meg.

- A tanuló vagy a gondviselő - a törvényi előírásoknak megfelelően – írásban kérelmezheti az osztályzat felülbírálatát, ebben az esetben a tanuló független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról.

Az iskola Helyi Tantervében az egyes tantárgyaknál határozzuk meg a továbbhaladás feltételeit, azokat a készségeket, képességeket, amelyek elsajátítása a felsőbb évfolyamba lépéshez szükségesek.

2. 4. 5. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése

A) A magatartásjegy kialakításának elvei:

A magatartás a tanuló viszonya az iskola értékrendjéhez, a Házi rendben rögzített viselkedési normák és íratlan viselkedési szabályok betartásának szintjei, a tanuló viszonya társaihoz, tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz. A magatartás nem azonos a magaviselettel. A magatartásjegy kialakításában a tartás, a morális tulajdonságok (becsületesség, kudarctűrés, önfegyelem) játsszák a döntő szerepet. A tanuló magatartásjegyében kifejezésre jut:

- az iskolába járási fegyelme;
- társaihoz és a közösséghez való viszonya (segítőkészség, szolidaritás, felelősségvállalás);
- a tanáraival szemben tanúsított magatartása (udvariasság);
- a kulturált magatartás szabályaihoz való viszonya az iskolában és az iskolai szervezésű rendezvényeken;
- a tanuló korábbi magatartásához képest történt (pozitív vagy negatív irányú) változás;
- óra alatti magaviselet (a fegyelmezettség szintje).

Félévi és év végi minősítés a tanuló önértékelésének figyelembe vételével történik, melyet az osztályban tanító tanárok testülete megvitat. A döntést (vitás esetben szavazás segítségével) az osztályfőnök hozza meg. Nem szabad a tanuló magatartását és szorgalmát mereven, a személyiségvonásainak figyelmen kívül hagyásával értékelni. A minősítés nem büntetés és nem megtorlás, hanem folyamatos értékelés: célja minden esetben a nevelés, a jobbítás, a segítségnyújtás.

- **Példás** a tanuló magatartása, ha magaviselete fegyelmezett és udvarias. A házi rendet minden tekintetben betartja. Az iskolai közösségekben - képességeinek és körülményeinek megfelelően - felelősséggel tevékenykedik. Segíti a tanár és társai munkáját. Ha a tanulónak akár csak egy igazolatlan órája, vagy két igazolatlan késése van, magatartása az adott félévben nem lehet példás.

- **Jó** a tanuló magatartása, ha magatartása ellen kifogás nem merül fel, a házirendet általában megtartja, munkájában igyekvő, s a közösség munkájában részt vesz.

- **Változó** a tanuló magatartása, ha a házirendet megsérti, magatartása ellen kifogás merül fel, rendszeretete, és munkafegyelme hullámzó, a közösség életében vonakodva vagy alig vesz részt. Ha a tanulónak egy félévben 6 vagy annál több késése, vagy 3 igazolatlan órája van, magatartása csak változó lehet.

- **Rossz** a tanuló magatartása, ha fegyelmezetlenségével a közösség fejlődését gátolja, s az iskola hírnevét károsítja, s ha hanyag munkájával, közömbösségével, igénytelenségével rossz példát mutat. Ha a tanulónak egy félévben 15 vagy annál több késése, vagy 9 igazolatlan órája van, magatartása csak rossz lehet.

Ha a tanuló a 2. félévben késéseinek és igazolatlan óráinak jelentősen javított, és amúgy is méltó rá, akkor a 2. félévi magatartás jegye eggyel jobb lehet, mint az első félévben volt.

B) A szorgalomjegy kialakításának elvei:

A szorgalom a tanuló viszonya a tanuláshoz, aktivitása, érdeklődése. A tanuló szorgalomjegyében kifejezésre jut:

- a tudás iránti igénye (szelektál-e a tárgyak között),
- a képességéhez mért teljesítménye,
- a feladattudata (kötelező feladatai megoldásának, elkészítésének minősége, igényessége, iskolai felszerelésére vonatkozó igényessége),
- részvétele az órák menetében (aktivitás),

A szorgalomjegyben kifejezett értékelés alapelvei:

- az abszolút teljesítmény helyett a *relatív, tehát a képességhez mért teljesítmény* minősítésének eszköze,
- az órai aktivitás *csak a személyiségből fakadó tulajdonságok figyelembevételével* minősíthető (a zárt, csendes, lassú, elmélyült tanuló nem kaphat elmarasztalást, amiért az órákon ritkábban jelentkezik, nyilvános szereplést nem szívesen vállal önként),
- *a szorgalomjegyben tükröződnie kell a változásnak* (a korábban tanúsított szorgalom javulásának vagy romlásának). A szorgalomjegytől el kell különíteni a magatartásjegyet.

- **Példás** a tanuló szorgalma, ha kötelességtudata, cselekvőkészsége kiemelkedő, a tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül. Képességeinek és körülményeinek megfelelően

teljesítménye legalább egy tárgyból kiemelkedő, s a többi tárgyból is a tanterv által előírt követelményeknek egyenletesen eleget tesz.

- **Jó** a tanuló szorgalma, ha igyekvő és kötelességtudó, munkájára alapvetően a pontosság a jellemző és ha tárgyak többségében képességeihez képest egyenletes teljesítményt nyújt.

- **Változó** a tanuló szorgalma, ha felkészülése hiányos, nem tanul egyenletesen, eredményei nem tükrözik képességeit, s munkája pontatlanság feladatvállalására vonakodás jellemző. Az a tanuló, aki egy tárgyból megbukik, változónál nem jobb szorgalmú.

- **Hanyag** a tanuló szorgalma, ha a munkáját a megbízhatatlanság, felelőtlenség jellemzi, s a tantárgyak többségében nem nyújtja a képességeinek megfelelő szintet.

2. 5. Az iskola kapcsolatai

2. 5. 1. *A partnerközpontú működéshez szükséges szervezeti kultúra*

Nevelési – oktatási tevékenységünkben fokozott szerepet kell kapnia a partnereink elvárásainak. Szakmai tevékenységünk, pályázataink és fejlesztéseink indukáló eleme minden esetben a változó környezethez való alkalmazkodás. A helyzetfeltárás során megtörténik a partnerek azonosítása és a partneri igények felmérése, feldolgozása, majd a stratégiai célok kijelölése. Továbbra is célunk a partneri elégedettség növelése.

A legjobb működés a gyakorlatban a kis lépésekkel történő folyamatos fejlesztéssel valósítható meg. Ebben a folyamatos fejlődési folyamatban a PDCA (Tervezés-Megvalósítás-Ellenőrzés-Intézkedés) ciklus tudatos és következetes alkalmazása nyújt segítséget. Az évközi vizsgálatok és a tanév végi értékelés eredményeit már a következő tanév feladatainak éves ütemezésekor figyelembe vesszük. A beavatkozási kritériumok meghatározásánál számítunk az Intézményi Tanács működésére és a fenntartó segítségére.

2. 5. 2. *A pedagógiai program megvalósításának mérése, ellenőrzése*

A pedagógiai program (és a helyi tanterv) mérése és ellenőrzése a nevelőtestület és az iskolavezetés kiemelt feladata. A valósághoz illeszkedő, az iskola hagyományait, a tanulói teljesítményeket, a szülői és fenntartói érdekeket figyelembe vevő értékelési folyamat illeszkedik a partnerközpontú működés modelljéhez. A program jóváhagyását követően a bevezetés után – a gyakorlati megvalósítás sikere érdekében folyamatos belső ellenőrzést és kétévenként méréseket végzünk. Az iskolavezetés – a munkaközösség-vezetők bevonásával –

tematikus óralátogatásokat végez, ahol egy-egy tantárgy, osztály, évfolyam vagy munkaközösség helyzetét vizsgálja. A tapasztalatokról a nevelési értekezleteken számol be és ennek alapján a bővítéseket, korrekciókat folyamatosan hajtjuk végre.

2. 5. 3. Külső szervezetekkel való kapcsolattartás

A fenntartó képviselete és a gimnázium közötti kapcsolattartás területei: információk átadása, tapasztalatgyűjtés, egyeztetés szakmai, gazdasági és jogi kérdésekben. A szakmai munka tartalmi kérdéseiben rendszeres kapcsolat alakult ki a pedagógiai szolgáltató intézményekkel. A gimnáziumok sajátos gondjainak közös megoldása céljából iskolánk tagja a Gimnáziumok Országos Szövetségének. Mindezek mellett a nevelő-oktató munka fejlesztésének érdekében kapcsolatot tartunk más szervezetekkel is: családsegítő központok, nevelési tanácsadó, Sziget Ifjúsági Központ, pedagógus és más érdekvédelmi szervezetek. Külföldi cserediákok fogadásában kapcsolatban állunk Youth For Understanding magyar szervezetével.

2. 5. 4. A szülőkkel való együttműködés

A szülőkkel való kapcsolattartás hagyományos formái hatékonyan működnek: évente háromszor a szülői értekezletek, évente kétszer a közös fogadódélután és évente négy alkalommal a szülői választmány ülései. Az iskola és a szülők kapcsolattartását segíti mg a bejelentkezéssel fogadóóra, ezt kéthavonta online, a teamsen (egy előre megadott héten a szaktanár által kijelölt napon, 17:00-18:00 között) szervezzük meg. Az első félévben két alkalommal (novemberben és decemberben) igazgatói tájékoztatón és iskolabejáráson mutatjuk be az iskolát az érdeklődő szülőknek és diákoknak. Szülői értekezletet (szintén a teamsen keresztül) a hagyományos emelt szintű csoportokról szóló tájékoztatáson kívül (10. évfolyam), a 12. évfolyamnak a továbbtanulás adminisztrációs nehézségeiről – külső szakember részvételével – tartunk. A kapcsolattartás további szélesítését jelenti, hogy a szülők – a szülői munkaközösségen keresztül – véleményező jogkört gyakorolnak:

- a munkaterv, ezen belül a tanév rendjének meghatározásában,
- a Működési Szabályzatnak a szülőket is érintő rendelkezéseiben (tanórán kívüli foglalkozások formáinak, rendjének megállapításában),
- a Házi rend megállapításában,
- az iskola és a család kapcsolattartási rendjének kialakításában, a szülők tájékoztatási formáinak meghatározásában,

- a fakultáció iskolai programjának kialakításában, a speciális csoportok indításának kezdeményezésében,
- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben (kirándulás, szalagavató, ballagás, erdei iskola).

2. 5. 5. A diákközösség

A kapcsolattartás intézményesített formája a diákönkormányzaton keresztül történik. A Diákönkormányzat 2000-ben elkészítette saját Működési Szabályzatát, melyben szabályozták a munkamegosztást és a képviseleti elveket is. Az őszi kampányhét során zárul és kezdődik a diákönkormányzat éves ciklusa. Ekkor van a diákpolgármester-választás (jelöltek állítása, ajánló cédulák, választási kampány és szavazás). Amennyiben a választáson a diákok legalább fele leadja szavazatát, akkor az Iskolai Diákbizottság képviseli a diákok (mint nagyobb közösség) érdekeit a megfelelő fórumokon. Az új diákkormány elkészíti éves programját, melyet az őszi diákparlament fogad el. Szükség esetén tavasszal is tartunk diákparlamentet. A Diákönkormányzat vezetője minden - a diákságot érintő – ügy megtárgyalásakor az iskolagyűléseken, illetve nevelőtestületi értekezleteken részt vehet. A diákok közvetlenül is fordulhatnak problémáikkal, javaslataikkal tanáraikhoz és az iskolavezetéshez.

A MADÁCH IMRE GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE

3. 1. A helyi tanterv összeállításának szempontjai

Helyi tantervünket a bevezetőben említett jogszabályok alapján állítottuk össze, 11-12. évfolyamon figyelembe véve a kimeneti szintet szabályozó érvényes érettségi követelményeket.

3. 1. 1. Az idegen nyelvek oktatása

2013 szeptemberétől csak haladó szintű angol nyelvtudással (az angol nyelvi előkészítőseknek és a némettagozatra jelentkezőknek haladó némettel) lehet a Madách Imre Gimnáziumba bekerülni. Az öt évfolyamos képzésben a haladó idegen nyelvüket (angol/német) a tanulók négy évig (a 11. évfolyamig) tanulják, a 10. évfolyam végéig heti 4, a 11. évfolyamon heti 3 órában. A tanulók e nyelvükből a 11. évfolyam végére emelt szintű előre hozott érettségit vagy legalább B2 szintű nyelvvizsgát tudnak tenni. A **nyelvi előkészítő csoportokban** elvárás a jogszabályi kötelezettség (a diákok 75%-a nyelvi előkészítő nyelvéből legalább B2-es szintű nyelvi vizsgát - nyelvvizsgát vagy legalább 60%-os emelt szintű érettségit - tegyen) teljesítése.

A nyelvi előkészítő osztályként a 2025/26-os tanévtől a 9.nya osztály indul, ott 13 órát biztosítunk a kezdő angol / kezdő német nyelvekre. Majd a nyelvi előkészítő nyelvét a 9-10. évfolyamon 5-5, a 11-12. évfolyamon pedig heti négy órában tanítjuk. (A 2025/26-os tanévben a francia/spanyol nyelvi előkészítő nem indul, a felmenő óraszámok az óratervi hálóban láthatók.)

11-12. évfolyamon már csak azoknak kötelező az egyik idegen nyelv emelt szintű tanulása, akiknek egyik nyelvből sincs még meg a B2-es szintű nyelvtudása. Ez nemcsak iskolánk egyik alapelvárása, hanem a felsőoktatásba való bejutást is jelentős mértékben segíti. Amelyik intézményben a 2024-től érvényes felvételi szabályok értelmében nem kötelező a nyelvvizsga, ott a jelentkező a nyelvvizsga-bizonyítványért (általában) jelentősebb pluszpontot kap.

A négy évfolyamos képzésben a haladó idegen nyelvoktatása a 2025/26-os tanévtől felmenő rendszerben az addigi heti 5 óra (emelt szintű oktatás) heti 4-re (emelt óraszámú oktatás) módosult a 9-10. évfolyamon. Ezzel párhuzamosan a gimnáziumban kezdett (második idegen nyelv) emelt óraszámú (9-10. évfolyamon heti 4-4 óra) képzése felmenő rendszerben emelt szintűre (5-5 óra) változtatása lehetővé teszi, hogy a négy évfolyamos képzésben résztvevő tanulóinknak is legyen lehetősége a második idegen nyelvből is a B2-es

szint elérésére. Ez támogatja, ha az utolsó két évfolyamon az adott nyelv alapóraszámára mellé diákok többletórát (+2 óra) is választanak a szabadon választható órakereten (fakultáción) belül.

A tanulók 11. évfolyamtól az idegen nyelvből tett előrehozott érettségi vizsga következtében felszabaduló órakeretet más, a továbbtanulás szempontjából fontos tantárgy emelt szintű tanulására, idegen nyelvi fakultációra (szintentartás heti 2 órában) vagy 3. idegen nyelv tanulására (heti 3 órában) fordíthatják.

3. 1. 2. Az emelt szintű képzés

A 11-12. évfolyamon nincs idegen nyelvből kötelező emelt szintű oktatás, így felszabadul az az órakeret, amellyel diákjaink biztonságosan felkészülhetnek a továbbtanulásukhoz nélkülözhetetlen emelt szintű érettségi(k)re. Az óratervi táblában megjelölt emelt szintű érettségihez biztosítható az emelt szintű képzés, azaz valamennyi tantárgyból a heti legalább 4 óra. (Még abban az esetben is, ha az adott tantárgyat a végzős évfolyamon alapóraszámában nem tanulják.) Valamennyi tantárgyból az emelt szint önálló csoportot jelent, ahová a diákok a 11. évfolyamon kerülnek be. Ez alól kivételt jelenthet (+2 órás csoport) az idegen nyelv, illetve a földrajz, a digitális kultúra, mozgókép-kultúra és médiaismeret és a testnevelés.

3. 1. 3. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása

A 9-10. évfolyamos szabadon felhasználható órakeret (2 óra) a nyelvi előkészítő képzésben az itt kezdett nyelvi előkészítő nyelvé, a négy évfolyamos képzésben a haladó idegen nyelvé (emelt szintű képzés). A nyek-es haladó nyelv és a négy évfolyamos képzésben itt kezdett idegen nyelvet 4-4 órában tanítjuk. (A képzés második szakaszában a NAT szerinti elnevezésektől megfordítja az óratervi hálót. A 11-12. évfolyamon felvehető további 2-2 óra.) A 2025/2026-os tanévtől a négy évfolyamos képzésben felmenő rendszerben az első (haladó) idegen nyelv 4-4 órában, és a második (itt kezdett) idegen nyelv szerepel 5-5 órában (emelt szintű képzés) az óratervi hálóban. Lásd a 3.1.1. fejezetet.

A tehetséggondozás keretében a 9. ny évfolyamon kötelezően választható heti egy órában közismereti, illetve művészeti tárgy, a 9-10. évfolyamokon ugyanez a foglalkozás szabadon választható.

11-12. évfolyamon a felhasználható órakeretből a magyar nyelv és irodalom, a matematika, a történelem és az itt kezdett idegen nyelv tantárgyi alapóraszámához került, illetve az emelt szintű tantárgyra (fakultáció, szabadon tervezhető órakeret) használjuk fel, lásd az óratervi hálót.

3. 1. 4. A művészeti tantárgyak oktatása

Célunk a művészeti képzés erősítése, a Madáchos hagyományok felelevenítése. Ezen lehetőségünket a módosított NAT csökkentette, hiszen a művészeti tárgyak óraszama jelentősen csökkent. (A „Művészetek” korábbi 11-12. évfolyamos 2-2 órájával szemben már csak egy-egy óra lehetséges.)

A művészeti órát a 11. évfolyamon kötelezően választható módon az ének-zene, a dráma és színház, a mozgóképkultúra és médiaismeret [média] és a vizuális kultúra között osztjuk fel. (A tantárgy a bizonyítványban is „Művészetek: ének-zene” [36 óra] stb. néven jelenik meg.) A 12. évfolyamon mindenki mozgóképkultúra és médiaismeret tárgyat tanul. (Ennek a tárgynak mind a 11. mind a 12. évfolyamra van kerettanterve, így a helyi tantervünk szerint a *művészetek: média* és a *mozgóképkultúra és médiaismeretek* nem ugyanazt a tananyagtartalmat dolgozza fel.) A 11. évfolyamon a tanulói jelentkezések alapján alakítjuk ki a csoportokat. A létszámokat, majd egyéb szempontokat mérlegelve a művészeti óra a következő módokon szervezhető meg:

- a) az osztály e fenti négy tantárgy valamelyikét tanulja az évben;
- b) az osztály tanulói csoportbontásban tanulnak két tantárgyat az évben (pl. média / vizuális kultúra, dráma / vizuális kultúra);
- c) az osztály tanulói csoportbontásban tanulnak két tantárgyat, féléves váltással (ekkor a bizonyítványban csak „Művészetek” [36 óra] jelenik meg);
- d) a tantárgyak osztályközi csoportbontásként jelennek meg (sáv 2 osztályra);
- e) a tantárgyak évfolyamszintű csoportbontásként jelenik meg (sáv az évfolyamra);
- f) a 11. évfolyamon médiát választó tanulók a 12. évfolyamon vizuális kultúrát tanulnak, a nem médiát választók pedig a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat tanulják. (Ebben az esetben a 11. évfolyamon médiát választó tanulóknál *Művészetek: média*, a 12. évfolyamon *Művészetek: vizuális kultúra* jelenik meg a bizonyítványban, és a művészeti óra keretében tanulják a helyi tantervünk szerinti mozgóképkultúra és médiaismeret [12. évfolyam] tananyagát.)

Az érettségi vizsgára bocsátás feltétele *ének-zene* és *vizuális kultúra* vizsgatárgyakból a tantárgyak 9-10. évfolyamának, *mozgóképkultúra és médiaismeret* vizsgatárgyból a tantárgy 12. évfolyamának, míg *dráma* vizsgatárgyból a művészetek: dráma és színház (11. évfolyam)

tantárgy követelményeinek teljesítése. Ez utóbbi két tárgyból előrehozott érettségire nem jelentkezhetnek a tanulók.

3. 1. 5. A természettudomány tantárgy oktatása

A tanulók 11. évfolyamon a választásuk alapján kémiából, fizikából, biológiából heti 4 órás külön emelt szintű csoportba kerülnek. A többi tanuló a jelentkezése alapján kerül olyan csoportba, ahol a természettudomány heti 2 órában a biológia, fizika, földrajz és kémia (középszintű) tantárgyak valamelyikének oktatását jelenti. (A tantárgy a bizonyítványban is így szerepel: Természettudomány: földrajz [72 óra]). Megfelelő létszám esetén földrajzból heti 2 órában külön csoport indul, ami a természetismeret: földrajz tantárggyal együtt az emelt szintű érettségire való készülést segíti.

Az órarendben a természettudományos csoportok sávra kerülnek, így (általában) az emelt szintű csoportok közül a biológia mellé vagy a kémiát vagy a fizikát tudják választani a tanulók. A (középszintű) természettudományos csoportok közül pedig csak egy csoport választható.

A) A 9. Ny-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai

A jobboldali rovat a szabadon tervezhető órák elosztását mutatja.											Megjegyzés (+1,5 óra a 6 óra kötött célú órakeret felhasználása)
Heti óraszám/évfolyam	9/Ny		9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	2		3		4		4,5		5		9/N: magyar nyelv 1+1 csoportbontással; 9.évf.: 1 óra nyelvtan bontva 11-12. évfolyam +1,5 óra a kötött célú órakeretből
Matematika	2		3		3		4		4		11-12. évfolyam +2 óra a kötött célú órakeretből
Történelem			2		2		3,5		4		11-12. évfolyam +1,5 óra a kötött célú órakeretből
Állampolgári ismeretek									1		
Természettudomány							2				A négy term.tud-os tárgy közül választható vagy emelt, lásd még: 3.1.5. fejezet.
Kémia			2		1						9. évf.: legfeljebb az egyik óra csoportbontással. 10. évf.: csoportbontott óráként is szervezhető, csoportosítható óra is (I. félév: 2 óra, II. félév: 0 óra).
Fizika			2		3						9-10. évf.: legfeljebb az egyik óra csoportbontott óráként is szervezhető
Biológia			2		3						10. évf.: legfeljebb az egyik óra csoportbontott óráként is szervezhető
Földrajz			2		1						10. évf.: csoportosítható óra (I. félév: 2 óra, II. félév: 0 óra)
Első élő idegen nyelv	13		5		5		4		4		9/N: a: 13 óra a-né, b: 11 óra fr-sp, 2 la;+1 ének,+4 hal.ny. 11. évf.-tól az itt kezdett nyelv az első i.ny. (4 óra). 9-10. évf.: 2. idegen nyelv 4-4 óra, +1 óra a szabadon tervezhető órakeretből (kötelező).
Második idegen nyelv	4		3	1	3	1	3		3		Nyelvi előkészítőn 12. évfolyamban a haladó nyelvből már nincs óraszám tervezve.
Művészetek							1				Az ének-zene, a vizuális kultúra, a dráma és színház és a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyak közül köt. választható, lásd: 3.4.1. fejezet.
Ének-zene	1		1		1						9.Ny: idegen nyelvű ének-zene
Vizuális kultúra			1		1						
Mozgóképkultúra és médiaismeret									1		
Digitális kultúra	3		2		1		2				
Testnevelés	5		5		5		5		5		
Képességfejlesztés/ Emelt szint	1		0	1	0	1	2		3		9. Ny: 1 óra kötelezően, 9-10. évf.: 1 óra szabadon választott közismereti vagy művészeti tantárgy. 11-12. évf.: egy emelt szintű csoport kötelező. 12. évf.-on +1 óra az érettségi tárgyra szánt keretből. ha nincs 12.-ben két emelt szinten tanult tárgy (bármely érettségi tárgyhoz adható.)
Fakultáció							0	4	0	5	Fakultációs óraszám szabadon tervezhető óra, amely egyben (term.tud.) vagy 2-2 óra bontással vehető fel. 12. évfolyamon +1 óra tehetséggondozás.
Közösségi nevelés	1		1		1		1		1		
Kötelező alapóraszám	32		34		34		32		31		A kötelező alapóraszám +2 órával több a hagyományosan meglévő emelt szintű képzés miatt. Az emelt óraszám 9-10. évf.: első idegen nyelv, a 11-12. évf.: kötelezően választható.
Szabadon tervezhető óra				2		2		4		5	
Összes tervezett óraszám	32	0	34	2	34	2	32	4	31	5	
Összesített óraszám	32		36		36		36		36		
Maximális órakeret	32		36		36		36		36		

B) A négy évfolyamos képzésben a 2025/2026-os tanévtől felmenő rendszerben érvényes egyszerűsített idegen nyelvi óratervi háló

	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Első élő idegen nyelv	4 (3+1) haladó i. ny. emelt óraszámú képzés	4 (3+1) haladó i. ny. emelt óraszámú képzés	3	3
Második idegen nyelv	5 (3+2) kezdő i. ny. emelt szintű képzés	5 (3+2) kezdő i. ny. emelt szintű képzés	4	4

(A 11-12. évfolyam esetében érvényes marad az A) táblázat megfelelő része.)

3. 3. Tantervek

Az egyes tantárgyak tanterveit, a továbblépés feltételeit, a közép szintű érettségi vizsga szóbeli követelményeit a honlapon és nyomtatott formában az elérhetőség helyein közöljük.

ZÁRÓ DOKUMENTUM

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célokat és feladatokat a gimnáziumban működő valamennyi munkaközösség véleményezte és elfogadta, azok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői, illetve diák-önkormányzati képviselői útján javasolhatják. A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követő tanév szeptemberének első tanítási napján kell bevezetni.

A VII. Kerületi Madách Imre Gimnázium Pedagógiai Programja – az intézmény többi alapvető dokumentumához hasonlóan – nyilvános, kinyomtatott változata megtekinthető a könyvtárban és az iskolatitkári irodában, valamint az iskola honlapján. A fenti dokumentumokról való tájékoztatás különösen az igazgató és az igazgatóhelyettesek kötelessége.

A Pedagógiai Programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el.

A Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Budapest, 2025. augusztus 29.

dr. Solti Gergely
igazgató